

Človek, ki je bil moteč element

DUŠAN UDOVIČ

Alexa Langerja mi je ob neki priložnosti, pred več kot tri desetimi leti, predstavil prijatelj in raziskovalec Slorija Pavel Stranj. Od takrat sem vzdrževal stik z njim, vse do njegove prežgodnje smrti, ki je prišla kmalu za Stranjevo. Bil je posebne vrste človek, nič manj nemški Južni Tirolec kot drugi, a vendar hkrati zelo drugačen. Nenavadno se mi je zdelo imeti opraviti z Nemcem, ki je, podobno kot se je dogajalo pri nas, govoril o kulturi sožitja med različnimi in preseganju »etničnih kletk«, ki so bile v tistih letih na Južnem Tirolskem močno zakoreninjene, kar so v veliki meri še danes.

Langer je bil za povsem dominantno Južnotirolsko ljudsko stranko moteč element, imeli so ga za razbijača njihove prislovične monolitnosti. V pogostoma togo konservativnost Južne Tirolske je vnašal širino in svežino svobodomiselnega duha. Lep čas je šel na živce konservativnim Nemcem in desničarskim Italijanom, ki so v Bocnu kot edini politični jezik priznavali etnično konfrontacijo, s katero so se napajali. Potem je pridobil konsenz in ugled, s svojimi pobudami za mir, sožitje in spoštovanje narave je postal referenčna točka za celo generacijo, in to ne le na Južnem Tirolskem.

Mnogo prežgodaj je odšel, Alexander Langer, tega je že dvajset let. V tem zmedenem in dekadentnem svetu danes manjka takšnih ljudi, intelektualcev z miselno širino in solidnimi načeli, na katera politika ne bi smela nikoli pozabiti.

TRST - Srečanje sindikatov z lastnikom Arvedijem

Onesnaženje: železarna čaka na pooblastila ministrstva in Dežele

Meja sramote

BUDIMPEŠTA - Na Madžarskem so se včeraj zjutraj uradno začela dela na 175 kilometrov dolgi ograji vzdolž meje s Srbijo, ki naj bi ustavila migrante, ki se preko Madžarske prebijajo v »obljubljeno« Evropo. Dela so stekla na 12 različnih krajih. Ograjo gradijo vojaki in kakih 300 brezposelnih, ki delajo v dveh turnusih, končana pa naj bi bila do 31. avgusta. Gradi se v bližini mejnih prehodov Asotthalom na madžarski ter Bački Vinogradi na srbski strani meje. Teren je bil pripravljen že vnaprej, tako da so včeraj že postavljali betonske stebre, ki bodo nosili železno ograjo, visoko tri ali celo več metrov ter z bodečo žico na vrhu. Že pred včerajšnjim uradnim začetkom gradnje med drugim postavljali testne odseke, na katerih so preizkušali različne tehnike in iskali takšno različico ograje, ki bi jo migranti najtežje preplezali.

Na 2. strani

TRST - Dela v škedenjski železarni za zavezitev onesnaževanja zraka so zastala, ker lastnik, grupa Arvedi, še vedno čaka na ustrezna pooblastila italijanskega ministrstva za okolje in Dežele Furlanije-Juljske krajine. Tako je izjavil lastnik železarne Giovanni Arvedi na srečanju s predstavniki deželnih sindikatov Cgil, Cisl, Uil.

Sindikalni predstavniki so si ogledali novo valjarno, ki naj bi zaposlila od 250 do 300 delavcev, in območje kokarne, ki je potrebno korenitega posega. V obeh objektih pa je delo - po prvotnem zagonu - ustavljeno v pričakovanju dovoljenj, ki bi jih morala posredovati ministrstvo za okolje in deželna uprava. Prav ta dva posega pa naj bi bila odločila za znižanje onesnaževanja zraka na območju železarne.

Na 4. strani

REZIJA

Hiša na Solbici dobiva svojo pravo podobo

Tipična rezijanska hiša, ki jo je na Solbici kupilo Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi, že dobiva svojo podobo in razkriva svoje tudi doslej nepoznane čare. A se obnova še ni končala, saj je potrebno popraviti streho, poskrbeti za napeljavo, kanalizacijo, restavriranje vrat in oken. Do potrebnih sredstev, ocenjujejo med 60 in 80 tisoč evrov, bodo skušali priti na različne načine, tudi preko nabiralne akcije.

Na 3. strani

ZGODOVINA

Kdo je resnično bil Maks Fabiani?

V zdaj že dolgi polemiki o domnevno temnih plateh lika arhitekta Maksa Fabianija in njegove preteklosti v času fašizma se s poglobljeno analizo na straneh Primorskega dnevnika danes vključuje tudi Vladimir Vremec, ki zavrača očitek, da bi bil Fabiani zagrizen fašist in skuša z več zornih kotov osvetliti njegovo delovanje v težkih vojnih časih.

Na 9. strani

Švab in Furlanič: preložitev proračuna pravilna izbira

Na 5. strani

Uspešen nastop energične Patti Smith

Na 8. strani

Umrli je Andrej Inkret

Na 8. strani

V Jamljah sprejem bronastega šampiona

Na 10. strani

Tea Ugrin, kako do OI 2016 v Braziliji

Na 14. strani

TRST - Furlanska cesta

V požaru umrla 84-letna ženska

RUPA - V nedeljo

Vlomilci spet na delu

Krajani vse bolj zaskrbljeni

RUPA - Neznani tatovi so v nedeljo sredi belega dne vlomili v hišo na križišču med Poljem in Štraldalto v Rupi. Tatvino so zakrivali med 13. in 15. uro, ko stanovanke ni bilo doma. Ukradli so nekaj denarja, poročna prstana, nekaj ogrlic in uhanov. V začetku prejšnjega tedna so tatovi že enkrat obiskali Rupo, zaradi česar so domačini toliko bolj vznemirjeni. Prejšnji torek so vlomili v hišo ob začetku vasi in iz nje ravno tako pobrali nekaj družinske zlatnine in denarja. Sile javnega reda preiskujejo oba primera.

Na 10. strani

GORICA - Poulična prireditev

Iz Trsta in Vidma na Okuse z 42 vlaki

ATENE - Ob včerajšnjem ponovnem odprtju po petih tednih

Osrednji indeks grške borze beleži rekorden padec (-16 %)

Vas na grškem otoku Serifos

ANSA

ATENE - Trgovanje na borzi v Atenah, ki se je včeraj znova odprla po petih tednih, je bilo turbulentno in v znamenju velikih padcev vrednostnih papirjev. Osrednji indeks grške borze, ki je uvodoma beležil kar 23-odstotni padec, je trgovanje končal z rekordnim 16,23-odstotnim padcem. Pritisk je bil velik predvsem na delnice bank. Grške banke so, potem ko je s tamkajšnjih računov v minulega pol leta odteklo več kot 40 milijard evrov, močno oslabiljene in nujno potrebujejo dokapitalizacijo. Prav zaradi tega je bil včeraj na borzi v Atenah pričakovano največji pritisk prav na delnice bank.

Delnice grške banke Eurobank so v včerajšnjem trgovanju izgubile 29,86 odstotka, delnice Alpha Bank 29,81 odstotka, medtem ko so delnice National Bank of Greece trgovanje sklenile 30 odstotkov pod izhodiščem, kar je tudi največ, kolikor lahko delnice v enem dnevu izgubijo na borzi v Atenah. Po ocenah grških me-

dijev je samo v prvih 40 minutah včerajšnjega trgovanja z grške borze izpuhtelo 10 milijard evrov.

Grška borza je bila za mesec dni zadnje zaprta leta 1974. Doslej je borza v Atenah največji padec beležila leta 1987, ko je indeks v enem dnevu izgubil 15,03 odstotka.

Tuji vlagatelji lahko na borzi v Atenah normalno trgujejo, medtem ko za domače vlagatelje veljajo nekatere omejitve. Grški vlagatelji tako ne morejo kupljenih vrednostnih papirjev plačevati s sredstvi na računih grških bankah, lahko pa jih plačujejo s sredstvi iz bančnih računov v tujini. Grčija že nekaj časa rahlja kapitalske omejitve, ki jih je uvedla 29.

junija, pred referendumom o pogojih, ki so jih v zameno za nadaljnjo pomoč zahtevali tuji posojilodajalci. Banke so se znova odprle 20. julija, na bankomatih pa lahko Grki tedensko trenutno dvignejo do 420 evrov.

Prejšnji teden je grška vlada sporočila, da namerava pogajanja z mednarodnimi posojilodajalci o tretjem programu pomoči, ki bo po prvih ocenah težak od 82 do 86 milijard evrov, zaključiti do 18. avgusta, torej dva dni pred tem, ko morajo Evropski centralni banki vrniti 3,2 milijarde evrov. Evropski komisar za finančne in gospodarske zadeve Pierre Moscovici je sicer v pogovoru za včerajšnji časnik Etchonos poudaril, da je zadovoljen z napredkom pogajanj. »Premikamo se v pravo smer,« je dejal. Grško gospodarstvo po njegovem mnenju potrebuje stabilno gospodarstvo, ki ga lahko zagotovijo reforme, za katere si prizadevajo posojilodajalci.

V Bruslju sicer včeraj niso želeli komentirati padcev na grški borzi. Tiskovna predstavnica Evropske komisije Mina Andreeva je dejala, da je komisija vzela na znanje, da so oblasti znova odprle borzo, vendar pa, kot običajno, ne komentirajo podrobnjšega razvoja dogodkov.

Zaradi stavke pa je bil včeraj v Grčiji moten železniški promet, saj so zaposleni izražali nasprotovanje napovedani privatizaciji železniškega operaterja. Privatizacija je sicer ena pomembnejših tem pogajanj med Grčijo in posojilodajalci. (STA)

Avstrija ne podpira Hrvaške

DUNAJ - Hrvaška pri svoji odločitvi, da izstopi iz arbitražnega postopka o mejnem sporu s Slovenijo, očitno ne more računati na podporo Avstrije. Avstrijsko zunanje ministrstvo je namreč pojasnilo, da Dunaj popolnoma in v celoti podpira arbitražni postopek. »Upamo, da se bosta obe državi držali dogovorjenega sporazuma,« je poudaril predstavnik avstrijskega zunanjega ministrstva.

Za nadaljevanje arbitražnega postopka se zavzema tudi Evropska komisija, ki je prejšnji teden zadržala, da je v tem sporu pripravljena prisluhniti tako slovenski kot hrvaški strani in sprejeti ukrepe, ki so v njeni moči, da bi podprla nadaljevanja postopka.

V Ukrajini streljanje in medsebojno obtoževanje

KIJEV - Le nekaj ur pred nadaljevanjem pogovorov v okviru kontaktne skupine za premirje v Ukrajini, ki potekajo v Minsku, je ukrajinska vojska poročala o novih kršitvah mirovnega sporazuma. Na vzhodu Ukrajine so po navedbah vojske v spopadih s proruskimi separatisti v zadnjih 24 urah umrli štirje ukrajinski vojaki, 15 jih je bilo ranjenih. Kljub februarja doseženemu mirovnemu sporazumu je bilo samo v juliju na vzhodu Ukrajine ubitih 29 ukrajinskih vojakov, ranjenih pa 175, je sporočila ukrajinska vojska. Separatisti medtem trdijo, da je v napadih s strani ukrajinske vojske minuli mesec umrlo 22 civilistov in vojakov, 29 ljudi pa je bilo ranjenih. Od začetka ukrajinske krize je bilo ubitih že 6800 ljudi, medtem ko je več kot 1,4 milijona ljudi ostalo brez domov.

Zaradi monsuna milijon ljudi ob streho

YANGON - Sezonsko monsunska deževje, ki je zajelo jug in jugovzhod Azije, je terjalo že več sto življenj. Najhuje je v Indiji, Pakistanu in Mjanmaru, kjer so številne poplave in sproženi plazovi vzeli več kot 300 življenj, več kot milijon prebivalcev je bilo primoranih zapustiti svoje domove. Razmere so se še poslabšale zaradi ciklona, ki je minuli teden pustošil po Bengalskem zalivu.

MIGRANTI - Pritisk na mejah Madžarske, Velike Britanije in Slovaške

Sprejetje beguncev zavračajo v številnih evropskih državah

BUDIMPEŠTA / CALAIS / BRATISLAVA - Madžarska vlada naj bi za gradnjo ograje ter začasno namestitve nezakonitih priseljencev namenila okoli 29 milijard forintov oziroma slabih 95 milijonov evrov. Vlada je med drugim izdala uredbo, po kateri bo vsak, ki bo kakorkoli oviral gradnjo sporne ograje, kaznovan z globo v višini 300.000 forintov oziroma slabih sto evrov. Približno 15 evrov kazni bo moral plačati vsak, ki bo nepooblaščen vstopil na območje gradnje.

Na Madžarsko naj bi letos po nekaterih ocenah prišlo kar 300.000 migrantov, od tega praktično vsi preko Srbije. Večina Madžarov gradnjo ograje podpira. Kot je sporočila avstrijska agencija APA, se je minuli konec tedna na spletu oblikovala skrajno desna milica Bataljon prostovoljnih granicarjev, ki napoveduje lov na nezakonite migrante ob meji s Srbijo.

Migranti v francoskem Calaisu so medtem včeraj ponoči okoli 1700-krat skušali vdreti v predor pod Rokavskim prelivom, prek katerega iščejo pot v boljše življenje v Veliki Britaniji. Gre za občuten porast poskusov vdorov po zadnjih dneh, ko so jih zabeležili po nekaj sto. Med dogajanjem minulo noč je bil v Calaisu poškodovan policist. Kot je sporočila francoska policija, so okoli 1000 poskusov vdorov na 650 hektarjev velikem območju predora oblasti preprečile. V minulih dneh so zabeležili po nekaj sto poskusov vdorov v predor na noč, potem ko so na vrhuncu kaosa v začetku prejšnjega tedna migranti v predor v eni noči skušali vdreti kar 2000-krat, pri čemer je, očitno pod kolesi tovornjaka, umrl sudanski begunec. Od junija je v poskusih vdora v predor umrlo 10 ljudi.

Problematika migrantov v Calaisu je postala politični vroči kostanj, ki si ga podajata Francija in Otok. Britanski premier David Cameron se je zaradi izjav o »roju« ljudi, ki skušajo vdreti v njegovo domovino, prislužil nemalo kritik.

Prebivalci slovaške vasi Gabčíkovo pa so v nedeljo na referendumu z veliko večino zavrnili sprejetje beguncev, ki so zaprosili za azil v Avstriji. Dogovor o začasni namestitvi 500 prosilcev azila v Gabčíkovem sta Dunaj in Bratislava podpisala pred slabima dvema tednoma. V nedeljo ga je zavrnilo okoli 97 odstotkov tamkajšnjih prebivalcev. (STA)

Prebežniki pri Madžarski meji

ANSA

PALERMO - Aretirali 11 sodelavcev botra Cose nostre Denara

Udarec mafiji

RIM / PALERMO - Italijanska policija je včeraj v Palermu aretirala 11 ljudi, ki jih sumijo povezav z vodjo sicilijanske mafije Matteom Messino Denarom. Med prijetimi, ki jim očitajo izsiljevanje, oborožene napade in ugrabitve, je tudi nekdanji mafijski šef, ki je upravljal z nam ovcah temelječim kodiranim sistemom komuniciranja. 53-letni boter Cose Nostre Denaro, ki je na begu od leta 1993, je farmo v kraju Mazara del Vallo uporabljal za komuniciranje s svojimi sodelavci prek starodavne metode »pizzini« - gre za sporočila na lističih, ki so pogosto kodirana.

Med včeraj aretiranimi je nekdanji mafijski šef, 77-letni Vito Gondola, katerega naloga je bila opozoriti člane klana o vsakem novem sporočilu, ki so jih, zlepljene z lepilnim trakom, puščali zakopane pod velikim kamnom na polju omenjene kmetije in jih pogosto že na licu mesta uničili.

»Na stran sem ti dal ricotto, ali prideš kasneje naokoli,« je na primer Gondola sporočil sodelavcem. To po na-

Mafijce so snemale skrite kamere

ANSA

vedbah preiskovalcev seveda ni imelo nobene zveze z mlečnimi proizvodi, temveč z obveščanjem o sporočilih.

»Ovce so potrebne striženja (...) škarje je treba nabrusiti« in »seno je pripravljeno«, so še nekatere izmed uporabljenih kodiranih fraz, s katerimi se je klanovce obveščalo o novih sporočilih.

Denaro velja za naslednika dveh legendarnih šefov Cose Nostre, Totoja Riine in Bernarda Provenzana, ki sta oba

za zapahi. Tudi Denaro so zaradi več umorov obsodili na dosmrtno ječo, a je že leta na begu, edina njegova fotografija pa izhaja iz začetka 90. let minulega stoletja.

Po besedah policijskega preiskovalca Renata Corteseja je včeraj aretirana enajsterica trenutno najbliže Denaru. Kljub temu bi bilo po njegovih besedah za zdaj še prezgodaj reči, ali jih bodo te aretacije pripeljale bliže ubežniku.

So pa novico o aretacijah že pozdravili v italijanski vladi. Premier Matteo Renzi se je preiskovalcem zahvalil prek Facebooka, notranji minister Angelino Alfano pa je na Twitterju zapisal: »Država dobiva, mafija izgublja.«

Sicilijanska Cosa Nostra je bila v 80. in 90. letih minulega stoletja najmočnejša mafajska združba, a je zaradi policijskih preiskav in številnih aretacij v zadnjem času njen vpliv upadel. Prav tako se sooča z ostro konkurenco tako s strani neapeljske Camorre kot kalabrijske 'Ndranghete.

ZLATO (999,99 %) za kg	31.972,54	-179,08
SOD NAFTE (159 litrov)	49,81 \$	-4,60
EVRO	1,0951\$	-0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 03. avgusta 2015

valute	evro (povprečni tečaj)	3. 8.	31. 7.
ameriški dolar	1,0951	1,0967	
japonski jen	136,07	136,34	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,041	27,031	
danska krona	7,4615	7,4615	
britanski fun	0,70280	0,70410	
madžarski forint	307,89	308,30	
poljski zlot	4,1498	4,1435	
romunski lev	4,4050	4,4048	
švedska krona	9,4865	9,4622	
švicarski frank	1,0598	1,0595	
norveška krona	9,0005	9,0015	
hrvaška kuna	7,5905	7,5920	
ruski rubel	68,5891	66,8596	
tureška lira	3,0430	3,0485	
avstralski dolar	1,5071	3,6974	
braziljski real	3,7824	3,6974	
kanadski dolar	1,4404	1,4310	
kitajski juan	6,8002	6,8102	
indijska rupija	70,1343	70,3382	
mehiški peso	17,6897	17,7473	
južnoafriški rand	13,9277	13,9210	

REZIJA - KD Muzej rezijanskih ljudi

Hiša na Solbici že kaže svoj čar, a je še potrebna popravi

V Reziji še vedno poteka nabiralna akcija za obnovo in ureditev stare tipične rezijanske hiše na Solbici, ki jo je pred pol-drugim letom kupilo Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi. Ta izobraževalna in raziskovalna skupna ustanova, ki slavi letos dvajsetletnico delovanja, se namreč med drugim ukvarja z zbiranjem, hranjenjem in urejanjem, tudi v obliki razstav, ročnih izdelkov, predmetov in dokumentov, ki prispevajo k spoznavanju in promociji skupnosti v dolini pod Kaninom. Med cilji, ki si jih je društvo zastavilo ob ustanovitvi leta 1995, pa je bil prav nakup take hiše, s katero bi lahko prikazali, kakšna je bila nekoč tipična rezijanska arhitektura.

»Stavba je bila deloma obnovljena po potresu, vendar je potrebovala in še potrebuje veliko popravil. Z obnovo smo začeli januarja. Z investicijo približno 50 tisoč evrov smo skoraj dokončno uredili hišico na dvorišču, kjer smo v pritličju namestili rekonstrukcijo tipične kuhinje, v zgornjem nadstropju pa spalnico. Uredili bomo tudi multimedijško točko. Pri tem nam pomaga tudi arhitektka Donatella Ruttar, ki je med drugim zasnovala multimedijški muzej SMO v Špetru. V glavnem poslopiju smo opravili glavna zunanja zidarska dela. Med obnavljanjem fasad smo odkrili tudi zanimivo staro fresko, malega prašička iz prve polovice 19. stoletja,« je povedala predsednica društva Muzej rezijanskih ljudi Luigia Negro, ki se je želela javno zahvaliti vsem tistim, ki so doslej prispevali za obnovo hišice, od italijanskih in slovenskih uprav in ustanov do zasebnikov. Na razpolago pa so imeli na srečo tudi nekaj sredstev iz evropskega projekta ZborZbirk. V mrežo the muzejev je namreč preko Inštituta za slovensko kulturo vključen tudi rezijanski muzej.

»Zdaj je treba še popraviti streho, poskrbeti za napeljave, kanalizacijo, restavriranje vrat in oken... V približno treh mesecih bi lahko obnovo zaključili, na podlagi prvih predračunov, ki jih dobivamo v tem obdobju, pa bi za zadnja dela potrebovali še kakih 60 do 80 tisoč evrov. Upamo, da bomo lahko za to izkoristili tudi deželna sredstva iz projekta za sekcijo posvečeno domačemu ustnemu izročilu. Lepo bi bilo, da bi jo uredili v obnovljeni hiši, ne pa v baraki na Bili, kjer imamo zdaj sedež etnografske zbirke in depo. Glavno poslopje naj bi bilo namenjeno prav razli-

Restavrirali tipično kuhinjo in odkrili zanimivo staro fresko, malega prašička iz prve polovice 19. stoletja

NM

čnim tematskim razstavam in drugim dogodkom, tu pa bosta imela sedež tudi ZSKD, ki v Reziji deluje že 25 let, in KD Rozajanski dum. Nujno pa moram pri vsem tem izpostaviti pomembno delo Sandra Quaglie, ki z veliko vnemo in pozornostjo sledi celotnemu poteku del.«

Že zdaj je vsekakor pogled na to hišo in na ta del Solbice povsem drugačen, kot je bil decembra...

»To drži in tega se veselijo tudi sami vaščani, saj napovedano odprtje našega muzeja daje vsej Solbici in tudi sami dolini novo upanje, da se vendarle nekaj premika, da so perspektive tudi za razvoj teh krajev. Zato res upamo, da bomo imeli to srečo, da bomo čim prej prišli do potrebnih sredstev, da zaključimo to obnovo.« (NM)

Bančni podatki za prostovoljne prispevke
IBAN: IT 25 V 07085 77460 033210027056

Banka: Banca CrediFriuli – Filiale di Resia naslovljen na: Associazione Culturale 'Museo della Gente della Val Resia', Via Udine, 12 33010 Prato di Resia (UD). Namen: offerta pro casa-museo / prispevek za hišo-muzej

TISKOVNO SPOROČILO - Glasbena matica »Enostranska dodelitev ni spodbuda za združevanje«

Upravni odbor se sprašuje o smiselnosti članstva v SSO

Upravni odbor Glasbene Matice je na svoji redni seji, dne 30.07.2015 na goriskem sedežu, med drugim obravnaval, na osnovi doslej dostopnih in javnih informacij, tudi vest o izrednem prispevku Glasbenemu centru Emil Komel s pravkar odobrenim rebalansom Dežele FJK, ki naj bi obenem določal, da se bo moral SCGV Emil Komel do 31.7.2017 »spojiti« z Glasbeno matico, piše v tiskovnem sporočilu Glasbene matice.

Glasbena matica, edina slovenska glasbena ustanova na deželni ravni, članica obeh krovnih organizacij SKGZ in SSO, je bila dejansko postavljena v vlogo pasivnega opazovalca nenapovedane, za deželnega odbornika pa (glej intervju v Pd z dne 30.07.2015) dogovorjene poteze, ki nalaga SCGV Emil Komel breme priprave načrta za spojitve (v italijanskem izvirniku fusione) z GM, ne da bi bila slednja v ničemer soudeležena. Ukrep je v enem zamahu izničil prizadevanja obeh glasbenih ustanov za sodelovanje, ki so se v zadnjih mesecih pozitivno razvijala, je zapisano v sporočilu GM.

Predsednica GM je s soglasnim pristankom odbora že 22.07.2015, na dan objave prve novice v medijih, pisno prosila odbornika (dopis so prejeli tudi člani posvetovalne komisije) za pojasnilo o tem, kako je lahko enostranska dodelitev dodatnih sredstev spodbuda za združevanje dveh glasbenih šol, saj bi morala sodelovanje in združevanje predvidevati aktivno soudeležbo obeh subjektov.

Glede na to, da imajo besede svojo težo in da se spojitve, vsaj v viziji deželnega odbornika, udejanja tako, da se ena od obeh ustanov priključi drugi, se po začetni zaprepaščenosti nad dogajanjem sprašujemo, če bi se morala delovanju v Gorici odpovedati edina slovenska deželna glasbena ustanova ali pa prejemnik izrednega prispevka. Čedalje bolj upravičeno se tudi sprašujemo, v čem je smisel (že zdavnaj smo spoznali, da o kakih prednostih ni govora) dvojnega članstva, ob ugotovitvi, da SSO, ki je bil soudeležen pri dogovarjanju z deželnim odbornikom o izrednem prispevku, ni o tem niti bežno obvestil svoje članice Glasbene matice.

Upravni odbor Glasbene matice ostaja v pričakovanju pojasnil vseh navedenih pristojnih dejavnikov. Medtem bo GM previdno in gospodarno načrtovala šolske in koncertne dejavnosti, da se bo tudi vnaprej izognila proračunskim težavam, kljub nihajoči finančni dotaciji. Zavzeto bo nadaljevala z rednim delom na vseh svojih sedežih in se trudila, da ponudi čimbolj kakovosten glasbeni pouk svojim gojencem ter čim bogatejšo glasbeno ponudbo našemu prostoru, se zaključuje tiskovno sporočilo upravnega odbora Glasbene matice.

Snaidero prodal Nemcem družbo FBD

Družba Snaidero je nemškemu industrijskemu koncernu Nobilia prodala večinski delež svoje franšize FBD. FBD je Snaidero ustanovil v začetku tisočletja in je v nekaj letih postal največji evropski network na področju prodaje kuhinj, saj šteje 370 trgovin v Evropi in Severni Afriki in ustvarja 500 milijonov evrov prometa. Nobilia je 30-odstotkov delnic FBD odkupila že leta 2009. S pridobljenim denarjem bo lastnik družbe Snaidero Edi Snaidero sprožil 10 milijonov evrov vreden investicijski načrt za domače in mednarodno tržišče. Družba Snaidero v Franciji posluje z znamkami Snaidero, Arthur Bonnet in Comera, v Nemčiji z znamko Rational, v Avstriji pa z znamko Regina. V prvi polovici letošnjega leta je Snaidero beležil rast z dvo-mestno številko.

Sestal se je odbor za 40-letnico potresa

VIDEM - Pod vodstvom predsednice deželnega odbora FJK Debore Serracciani se je prvič sestel pripravljalni odbor za 40-letnico potresa v Furlaniji, ki bo 6. maja prihodnjega leta. Namen odbora je, da koordinirati različne pobude, da bi se ne prekrivale. Kar zadeva večje prireditve je že napovedan državni posvet civilne zaščite, mnoge pobude alpincev in srečanja z upravami in škofijami, ki so pomagali pri obnovi prizadetih območij.

60-tonska Zeta odslej na pokritem

PIVKA - V okviru celovite ureditve kompleksa Parka vojaške zgodovine v Pivki so opravili tehnično zahtevno in več ur trajajočo selitev 60-tonske podmornice P-913 Zeta v nov razstveni paviljon. Zeto, ki predstavlja glavno atrakcijo pivškega parka, bodo tako odslej končno hranili in predstavljali obiskovalcem v pokritih prostorih in ustrežnejših pogojih. Park dobiva povsem novo podobo, z novim paviljonom pa bodo podvojili razstavne površine. Poleg novih eksponatov, ki vključujejo tudi letala in oklepna vozila, bo obiskovalcem na voljo scenška predstavitev slovenske osamosvojitvene vojne. Ob tem pa bo tudi Zeta »končno dobila mesto v zaprtem prostoru, kjer jo bo mogoče trajno hraniti in predstavljati«. Dosedanji pogoji namreč niso bili ustrezni za hranjenje takšnega edinstvenega eksponata. V poletnih mesecih sicer beležijo glavino obiskovalcev iz tujine, sicer pa je na letni ravni okoli 70 odstotkov domačih in 30 odstotkov tujih obiskovalcev.

VIŠARJE - 27. leto poromali verniki treh Slovenij

»Zgodovina nas še zaposluje«

Govor Iva Jevnikarja, mašo pa je daroval Alojzij Uran

TRBIŽ - K cerkvi Matere Božje na Svetih Višarjah so v nedeljo že 27. leto zapored poromali verniki treh Slovenij: matične, zamejske in izseljenske. Letos je na Svete Višarje, romarski kraj v neposredni bližini tromeje med Italijo, Slovenijo in Avstrijo, zaradi hladnega in deževnega vremena prišlo manj ljudi kot običajno, a je bilo srečanje vseeno doživeto. Zbrane je nagovoril odgovorni urednik informativnega programa slovenskega oddelka italijanske radiotelevizije RAI Ivo Jevnikar. Spregovoril je o dogajanju pred 70 leti, ki je spremenilo vse »tri Slovenije« in »nas močno zaposluje tudi danes«.

Kot je spomnil, se je večina Slovencev po letu 1918 znašla v povsem novih političnih okvirih. Orisal je položaj Slovencev med vojnami in med drugim ocenil, da je bil spor med »liberalci« in »klerikalci«, ki se je začel že pred prvo svetovno vojno, eden od razlogov za tragedijo med drugo svetovno vojno. »Ob pomanjkanju vodstva, ki bi bilo kos neverjetnim izzivom časa, in ob brezobzirni nasilnosti komunističnih revolucionarjev je tudi nezaupanje med tradicionalnima idejnima taboroma preprečilo njun učinkovitejši odpor proti okupatorju in daljnovidnejše odločitve.«

Druga svetovna vojna in revolucija sta po njegovem v našo zgodovino in splošno čutenje prinesli izreden preobrat in predstavlja nekakšen izvir »velike razdvojenosti v slovenskem narodu«.

»Revolucija je bila pri nas avtohtona, niso je izpeljali tanki Rdeče armade v medvojna in povojna nasilna dejanja ter v povojno politično in policijsko zatiranje je bilo vpletenih na deset tisoče ljudi, zato se stvari težko spreminjajo. Po demokratizaciji in osamosvojitvi pa so nekateri še »ukradli« državo in narodno premoženje, nadaljevalci nekdanjih elit obvladujejo javno upravo, gospodarstvo, medije, sodstvo. In stvari se težko spreminjajo tudi v zamejstvu, ker so bili režim in njegovi somišljeniki zelo dejavni tudi v njem.«

Jevnikar je prepričan, da »pri našem odnosu do preteklosti in pri iskanju sprave ne gre za usklajevanje več resnic, temveč za iskanje čim celovitejše resnice, ki ni črno-bela in je zapletena«. Ustavil se je tudi pri sedanjem stanju duha na Slovenskem in ugotavljal, da se Slovenci nismo sposobni dogovoriti o preteklosti, saj da »med nami pozabe ni, prošnje za odpuščanje in odpuščanja pa je malo«.

Govornik je tudi podrobno orisal porazno sta-

Na Višarjah je bilo zaradi deževnega vremena manj ljudi, a je bilo srečanje vseeno doživeto

PALJIK

nje slovenske narodne manjšine v Italiji v času fašizma, a zatrdil, da so vse to »spremljali zelo razširjen kulturni, verski, tudi oboroženi odpor in pa žrtve ter trpljenje, kar je skovalo tisto posebno narodno zavest in čutenje, ki sta še vedno tako živa in značilna za primorske ljudi, sta pa večkrat tudi omogočila manipulacije na njihovo škodo«. Analiziral je položaj slovenske manjšine danes in dejal, da ni razveseljiv, kajti »manjšina, ki ni subjekt tudi v politiki, drsi v folkloro«.

Po predavanju je bila v cerkvi Matere Božje na Svetih Višarjah slovenska maša, ki jo je ob somaševanju izseljenskih duhovnikov daroval nekdanji nadškof Alojzij Uran, ki živi v Trstu. Med mašo so v nabito polni cerkvi pele slovenske šolske sestre Čudodelne sve-

tinje pod vodstvom Tomaža Simčiča.

Uran je med homilijo izpostavil predvsem misel, da se letos spominjamo stoletnice prve svetovne vojne, ki ni prizanesla niti svetovišarski božjepotni cerkvi, saj je bila porušena, a da je Mati Božja takrat, med vojnami in tudi po drugi svetovni vojni, vedno našla prostor za vse, kot ga tudi danes. Odločno se je tudi uprl logiki tako imenovane etike koristi, ki prisega samo na človeški egoizem, ampak se je zavzel za polno krščansko življenje, življenje za drugega.

Srečanje treh Slovenij prirejata Rafaelova družba z Zvezo slovenskih izseljenskih duhovnikov, sponancira pa ga vladni urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. (STA)

GOSPODARSTVO - Srečanje lastnika Giovannija Arvedija s sindikalnimi predstavniki

Škedenjska železarna: čakajoč na pooblastila ...

Dela za sanacijo območja škedenjske železarne za znižanje stopnje onesnaževanja sicer potekajo, a ne tako pospešeno, kot bi morala.

O tem so se med včerajšnjim obiskom v obratu prepričali predstavniki državnih in krajevnih sindikatov. Na obisk jih je bil povabil lastnik železarne Giovanni Arvedi, da bi se na lastne oči prepričali, kako podjetje izvaja dogovor o sanaciji onesnaženega območja, obenem pa tudi zato, da bi jim pojasnil, zakaj ne poteka vse tako, kot je bilo dogovorjeno ob podpisu programskega sporazuma z institucionalnimi predstavniki, to je z ministrstvom za okolje, Deželno Furlanijo-Julijsko krajino, Pokrajino Trst in Občino Trst.

Med ogledom so se oči sindikalistov zapile v dve strukturi: valjarno in koksarno.

Programski dogovor predvideva gradnjo nove valjarne, ki naj bi pri proizvodnem procesu izkoristila tako imenovano hladno tehnologijo, ki bi omogočila drastično znižanje stopnje onesnaževanja. Valjarna naj bi zaposlovala od 250 do 300 delavcev. Gradnja objekta pa je že dalj časa rekoč ustavljena. Lastnik Arvedi je pojasnil, zakaj: ministrstvo za okolje in Dežela FJK nista še izdali potrebnih pooblastil za dela na tako imenovanem onesnaženem območju nacionalnega pomena.

S koksarno je le kanček bolje. Del območja na morski strani, na katerem namenjajo premog, je bil tlakov s cementno oblogo; urejeni so bili nekateri odtočni kanali, dela pa še niso končana, ker bo treba še namestiti sistem filtrov za zajetje onesnažujočih izpušnih plinov.

Ogledu je sledilo srečanje med lastništvom in sindikati. Sindikalni predstavniki so dali razumeti, da ne morejo tvegati izgube kakih 750 delovnih mest, če bi oblasti odredile zaprtje obrata zaradi onesnaževanja. Giovanni Arvedi je pribral, da »ni navajen izgubljati izzivov«, in potrdil, da bo nadaljeval s svojim delom,

GIOVANNI ARVEDI

FOTODAMJ@N

pri čemer pa je opozoril, da morajo odgovorne institucije (beri: ministrstvo za okolje in Dežela FJK) spoštovati podpisane obveze in z izdajo ustreznih pooblastil omogočiti nadaljevanje sanacije obrata in območja, na katerem deluje.

Srečanja se je udeležil tudi pokrajinski tajnik sindikata CGIL Adriano Sinovich. Ocenil je, da je bilo srečanje po-

Škedenjska železarna

FOTODAMJ@N

trebno in po svoje pozitivno, ter spomnil, da je bilo sanaciji območja namenjenih na desetino milijonov evrov javnega denar-

ja, zato je treba vse dogovorjeno izvesti za zaščito zdravja občanov in delovnih mest. **M.K.**

REVAS GROUP Preti jim stečajni postopek

Visoko specializirano podjetje na področju mehanskega obdelovanja in varjenja železa Revas Group s sedežem v Ul. Cabotto je po dobrem začetku dejavnosti letos pomladi zabredlo v likvidne težave, trenutno pa tvega začetek stečajnega postopka na tržaškem sodišču.

Devet milijonska naložba tržaške družine Suraci in ligurske Stefanoni je ustvarila 170 delovnih mest, ki naj ne bi bila ogrožena. Uslužbenci pa so vsekakor zaskrbljeni. Svojo skrb so izrazili tudi na petkovem zborovanju. Ob strani jim je tudi sindikalna federacija Fiom, ki poudarja, da je treba čim prej poiskati ustrezna jamstva za vsa delovna mesta, saj so uslužbenci v zadnjih mesecih z veliko odgovornostjo prebrodili številne težave.

Odločba o morebitnem začetku stečajnega postopka bo znana 18. avgusta.

STARO PRISTANIŠČE - Napoved vladne komisarke Francesce Adelaide Garufi

Prostocarinska cona se seli

S selitvijo naj bi začeli oktobra - Najprimernejšo lokacijo še iščejo - Večji del starega pristanišča je občinska last

Tržaško prostocarinsko cono naj bi končno preselili iz starega pristanišča. Kam, ni še znano, med možnimi lokacijami pa je tudi tovarno postajališče pri Fernetičih. Selitev naj bi vsekakor bila postopna in najverjetneje razdeljena v dve ali tri faze, prva naj bi stekla najkasneje oktobra. Zanj morajo dati soglasje krajevne uprave z Deželno Furlanijo-Julijsko krajino na čelu in pristaniška oblast, operativna pa bo, ko jo bo podpisala vladna komisarka in tržaška prefektnja Francesca Adelaide Garufi.

Tako izhaja iz intervjuja, ki ga s

FRANCESCA
ADELAIDE GARUFI

FOTODAMJ@N

prefektnjo v ponedeljkovi izdaji objavil dnevnik Il Piccolo. Prefektnja je priznala, da zahteva iskanje najprimer-

nejše lokacije za novo prostocarinsko cono temeljito analizo.

Potem ko je bil decembra 2014 v zakon za stabilizacijo državnih bilanc vključen amandma senatorja Francesca Russa, ki predvideva, da večina starega pristanišča preide iz državne v občinsko last, je bilo treba najprej podpisati ustreznega sporazum, ki bi določil, kateri predeli in nepremičnine preidejo pod občinsko okrilje. To se je zgodilo konec aprila, prefektnja Adelaide Garufi in komisar Pristaniške oblasti Zeno D'Agostino pa sta se od takrat večkrat sestala in preučila možne lokaci-

je, na katerih naj bi uredili novo prostocarinsko cono. Ravno prefektnja in vladna komisarka mora namreč podpisati ustreznega odloka o selitvi: rimski uradi nimajo nič pri tem, zato naj bi bil postopek bolj ažuren. Čeprav se zaveda, da je treba čim prej izdelati načrt celotne selitve, pa »nikjer ne piše, da moram podpisati en sam odlok«, po njeni oceni naj bi zato selitev opravili v dveh ali treh delih, prvega pa naj bi izpeljali pred koncem oktobra. Medtem naj bi občinska uprava župana Cosolinija dodelala načrt za obnovo starega pristanišča. (pd)

FURLANSKA CESTA - V požaru umrla priletna gospa

Med prižiganjem peči jo je obšla slabost

84-letno Anno Lozei našli zogleleno v kuhinji - Plameni so se razvneli zjutraj okrog 8.30, ko je bila žrtev sama doma - Sodni zdravnik izključuje nasilno smrt

Nekaj čez 9.30 so se iz dvostanovanjske hiše na koncu strmega klanca, ki na višini hišne številke 218 na Furlanski cesti zavije strmo v breg, razplamteli plameni. V požaru domače kuhinje je življenje tragično izgubila 84-letna Anna Lozei.

Priletna gospa je bila rojena v

Komnu, že mlada pa se je preselila čez mejo, nato je zadnja leta preživljala s hčerkinjo družino v kraju, ki mu domačini pravijo Cijaki. Rahla zamuda pa ni bila usodna, saj je požar še pred prihodom Dobranovica dobera uničil kuhinjo. Truplo ženske je bilo popolnoma zogleleno, plameni in dim pa so poškodovali še sosednjo dnevno sobo. Dokaj jasno je bilo, da pogrešana gospa Lozei leži na kuhinjskih tleh. Ogenj sicer ni ogrozil sosednjega stanovanja, ker je bil prehod v drugi del hiše zaprt, medtem ko so bila vhodna vrta odprta, da bi omogočila nemoten prehod psa.

tako da niti sosedje niso takoj opazili, da je na hišni številki 459/1 nekaj narobe. Prvi, ki je opazil požar, je bil sicer svak Leonardo Dobranovic.

Takoj je poklical gasilce in še sam z gumijasto cevjo poskušal pogasiti ogenj, ki se je nevarno širil v stanovanju gospe Lozei.

Gasilci so med posegom imeli nekaj težav s samim dostopom do kraja nesreče. Slednji so interventna vozila najprej ustavili kar na Furlanski cesti, nato so se z manjšim vozilom le pripeljali do hiše na Cijakih. Rahla zamuda pa ni bila usodna, saj je požar še pred prihodom Dobranovica dobera uničil kuhinjo. Truplo ženske je bilo popolnoma zogleleno, plameni in dim pa so poškodovali še sosednjo dnevno sobo. Dokaj jasno je bilo, da pogrešana gospa Lozei leži na kuhinjskih tleh. Ogenj sicer ni ogrozil sosednjega stanovanja, ker je bil prehod v drugi del hiše zaprt, medtem ko so bila vhodna vrta odprta, da bi omogočila nemoten prehod psa.

Gasilci so le s težavo prispeli do kraja požara

FOTODAMJ@N

Prav zadnji podatek naj bi bil ključnega pomena in podpira tezo sodnega zdravnika Fulvia Costandinidisa, ki vzroka smrti nikakor ne pripisuje tretjim osebam, ampak le slabosti žrtve. Ta naj bi obležala na tleh med prižiganjem peči ali štedilnika, vdihavanje ogljikovega monoksida pa naj bi ji bilo usodno.

Lozeieva, ki je v zadnjih dneh julija praznovala 84. leto, je živela na zelo preprost način. Zanj so sicer skrbeli hčerka in vnuki, še pred dnevi pa se je rada sončila na majhnem vrtu pred hišo. Vzroke smrti bodo v naslednjih dneh raziskali policisti in forenziki. (mar)

Gasilci so s posebnim sesalnikom izsesali dim iz stanovanja

FOTODAMJ@N

OBČINA TRST - Ocení Iztoka Furlaniča in Igorja Švaba

Preložitev proračuna 2015 na september je bila pravilna

Preložitev razprave o občinskem proračunu tržaške občine na september je bila - v luči danih razmer - pravilna. Tako ocenjujeta predsednik tržaške mestne skupščine Iztok Furlanič in predsednik občinske proračunsko-finančne komisije Igor Švab.

Predstavnik Zveze leve Furlanič je spomnil, da so se bili vodje svetniških skupin prvotno odločili drugače: proračun naj bi odobrili prvi teden avgusta, to je najkasneje do petka, 7. avgusta. Potem pa se je v občinskih komisijah zapletlo, delo se je zavleklo za več ur. Ko bi se hoteli držati roka, bi morali sklicati po dve ali tri seje občinskih komisij dnevno, kljub temu pa bi tvegali, da bi se proračunska razprava v mestni skupščini začela, a ne končala v predvidenem roku.

Svetnik Slovenske skupnosti Švab je ugotovil, da je imela proračunsko-finančna komisija že itak malo časa na razpolago za pregled vseh postavk in za ustrezno razpravo, a bi zadevo lahko

IZTOK FURLANIČ

FOTODAMJ@N

IGOR ŠVAB

FOTODAMJ@N

opravila, če bi za to obstajala politična volja. Te pa očitno ni bilo, ker je začela desnosredinska opozicija z obstrukcijo. »Delo v komisiji - ki bi moralo biti izključno tehnično - se je zavleklo zaradi brezveznih vprašanj politične narave,« je pojasnil Švab.

O proračunu bo v občinskem svetu tako govor šele septembra. »Še en mesec bodo poslovali po dvanajstinkah,« je tehnično-upravno plat obrazložil Švab. Zadeva ne bi smela biti - za občinsko blagajno - boleča. Furlanič je namreč povprašal občinskega odborni-

ka za proračun Mattea Montesana, kakšne praktične posledice bo imela preložitev razprave na september. »Nobene,« se je glasil odgovor.

Ob nadaljnjem zamiku proračunske razprave je Furlanič vsekakor zastavil vprašanje: Kakšen smisel ima odobriti proračun septembra, če bo slednji nato obveljal zgolj za tri mesece upravljanja (ker decembra delovanje že itak zamre)?

Igor Švab se je spomnil časov, ko so proračunske razprave potekale januarja ali februarja. Potem so prišli novi zakoni, novi prijemi, zamude na državni in deželni ravni, zato je bilo samo združenje italijanskih občin Anci prisiljeno zaprositi za podaljšanje roka za sprejem proračunov.

M.K.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Dodatek Irpef in davek Tasi

Olajšave za revnejše

Razprava v komisijah

V občinskih komisijah se bo od danes do petka nadaljevala razprava o občinskem proračunu 2015.

Danes bosta odbornik za proračun Matteo Montesano in župan Roberto Cosolini poročala o postavkah, ki zadevajo gospodarstvo in strateške načrte. Jutri bosta na vrsti odbornica Antonella Grim (vzgoja in mladinske politike) in odbornik Paolo Tassinari (kulturne dejavnosti). V četrtek bosta podžupanja Fabiana Martini in predsednik konzulte za priseljence Hector Sommerkamp poročala o vprašanju priseljencev, odbornica Laura Famulari pa o socialnih zadevah. V petek bosta na vrsti odbornik Andrea Dapretto (javna dela) in podžupanja Fabiana Martini (lokalna policija).

Tržaški občinski svet je na sinočnji seji - kljub preložitvi proračunske razprave na september - vzel v pretres odloka, ki sta neposredno povezana z izoblikovanjem finančnega dokumenta. Gre za določitev količnikov dodatka k davku Irpef in količnikov davka na nedeljive storitve Tasi.

Kar se dodatka k davku Irpef tiče, je mestna skupščina odobrila znižanje količnika z 0,8 odstotka na 0,5 odstotka za družine z dohodki do 12.500 evrov. »Nižji sloji bodo s tem nekaj prihranili,« je ukrep ocenil predsednik občinskega sveta Iztok Furlanič, ki je spomnil, da »velja v tržaški občini najvišji možni količnik dodatka k davku Irpef, to je 0,8 odstotka, in sicer od leta 2008, ko se je za tak ukrep odločila Dipiazzova desnosredinska uprava.«

Nadalje je tržaški občinski svet imel na dnevnem redu sklep o količnikih davka na nedeljive storitve Tasi. Cosolinijeva uprava se je odločila za uvedbo večjih odbitkov za stanovanja z nižjo vred-

Tržaški občinski svet

FOTODAMJ@N

nostjo. Lastniki teh stanovanj bodo tako plačali nižji davek. V primerjavi z lanskim letom bodo Tržčani plačali kaka 2 milijona evrov manj; po predvidevanjih bodo tudi v tem primeru nižji sloji plačali manj kot lani.

Na začetku seje je župan Roberto Cosolini obrežnil ob tako imenovano

»zadevo Riccesi«, to je podjetja, do katerega bi morala tržaška občina poravnati že več let stare obveze. Župan je ocenil, da bi morali nekatere postavke v ustreznem sklepu še preveriti, zato je sklep umaknil z dnevnega reda sinočnje mestne skupščine

M.K.

POBUDA - Ključni cilj evropskega projekta Adria A

Rešimo Južno železnico!

Poziv podpisali Serracchiani, Blažina, Russo, Rosato, Cosolini, Wehrenfennig in drugi

Zgodovinska lokomotiva v železniškem muzeju pri Sv. Andreju

Rešimo Južno železnico! Tako se glasi poziv, ki so ga doslej podpisale že številne politične in kulturne osebnosti, da bi spodbudile odprtje nekdanje železniške proge. To je tudi ključni cilj

evropskega projekta Adria A, »s katerim se hoče ponovno načrtovati tržaško/julijsko-kraški železniški vozni izboljšanje tovarnega prometa in čezmejnih uslug medmestnih železniških

prog,« kot so zapisali organizatorji pobude v svojem tiskovnem sporočilu.

Pobudniki so v stiku z ljubljanskim županom Zoranom Jankovičem, saj Slovenijo zanima odprtje te proge. Povabili so ga na ogled železniškega muzeja v Trstu pri Sv. Andreju, kjer je bila končna postaja Južne železnice. Tam mu bo duša muzeja, inž. Roberto Carollo, predstavil muzej, ki je pravi bisser »ter ima velik pomen, katerega se v Rimu ne zavedajo,« kot je še zapisano v tiskovnem sporočilu pobudnikov resolucije za oživitev Južne železnice.

Peticijo so dosojel med drugimi podpisali predsednica dežele Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchiani, evropska poslanka Isabella De Monte, tržaški senator Francesco Russo, tržaška poslanka Tamara Blažina, tržaški poslanec Ettore Rosato, tržaški župan Roberto Cosolini, nekdanji tržaški senator Fulvio Camerini, predsednik krožka Istria Livio Dorigo, deželni koordinator Legambiente Andrea Wehrenfennig in drugi.

Glavna pošta obratuje z neprekinjenim urnikom

Tržaška glavna pošta bo tudi avgusta obratovala z neprekinjenim urnikom. Uradi na Trgu Vittorio Veneto so od ponedeljka do petka odprti od 8.20 do 19.05, ob sobotah pa od 8.20 do 12.35. Poštni uradi v Miljah, na Opčinah, na Verdijevem trgu in v Ulici Settefontane bodo med 10. in 21. avgustom obratovali samo dopoldne. Podobno velja za poštni urad v Ul. Marconi, kjer pa bo popoldansko zaprtje omejeno na teden med 10. in 14. avgustom.

V parku nocoj I Papu

V sklopu festivala Lunatico parco, ki poteka v parku nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu (na prireditvenem prostoru ob baru Il posto delle fragole), bo nocoj nastopila pordenonska satirična dvojica I Papu s svojim spektaklom Far Est. Pričetek ob 21. uri, vstop je prost.

Glasba pred in po vojni

V železniškem muzeju pri Sv. Andreju bo nocoj ob 21. uri koncert z naslovom Glasba pred in po veliki vojni. Nastopil bo komorni orkester Ferruccio Busoni, ki ga vodi Massimo Belli. Na violino bo igral Lucio Degani. Vstopnina 3 ali 5€.

Gvatemala v Knjižnici sveta

V Knjižnici sveta v Ul. Cavana 16/a bo danes govor o Gvatemali. Bralci vseh starosti bodo prisluhnili Marii Quavedo in prostovoljkam gibanja Rojeni za branje, ki jim bodo predstavile zgodbe iz bogate in živobarvne tradicije Majev, tradicionalno glasbo in gvatemalske obrtniške izdelke. Pričetek ob 17. uri.

Kreativne delavnice pri Kalu

Pri bazovskem Kalu bodo danes med 17.30 in 19.30 potekale kreativne delavnice za otroke in njihove družine, ki jih v sklopu niza SPURG prireja tržaška občina. Podobna delavnica bo ob istem času v vrtu na Pončani (Ul. Orlandini), jutri pa na Trgu Rosmini in v Vili Engelmann.

Odpovedali predstavo Manutenzioni

Predstavo Manutenzioni - Uomini a nudo, ki bi morala biti jutri na sporedu v železniškem muzeju pri Sv. Andreju, so iz tehničnih razlogov odpovedali.

POKRAJINA TRST - Z deželnim inšpektoratom

Za večjo koordinacijo nadzora nad divjadjo

Tržaška pokrajinska uprava je podpisala dogovor s tržaško in goriško izpostavo Deželnega poljedelskega in gozdnega inšpektorata. Kot je pojasnil podpredsednik pokrajine Igor Dolenc, je protokol o sodelovanju že obstajal, sedaj pa so ga obnovili in nadgradili z namenom, da bi poosttrili lovski nadzor nad divjadjo. Želja podpisnikov je, da bi bilo delovanje gozdnih straž in teritorialne okoljske policije čim bolj koordinirano in operativno. V ta namen se obvezujejo, da si bodo izmenjevali vse razpoložljive informacije, občasno pa naj bi opravljali tudi skupna patroliranja. Sodelovali bodo seveda tudi v primeru izrednih posegov, poleg tega bodo ob potrebi tudi uporabljali ista prevozna sredstva in koordinirali dežurstva. Predvidena je tudi priprava skupnega letnega poročila o delovanju. Protokol ostaja v veljavi do morebitnih sprememb ali njegovega preklica.

Istrska ulica: honda v fiat punto

Sinoči malo pred 22. uro se je v Istrski ulici pripetila prometna nesreča, v kateri se je huje poškodoval 22-letni mladenič. Po izvidih, ki so jih opravili agenti lokalne policije, kaže, da je skušal motociklist med vožnjo v smeri proti Svetjakovskemu trgu v neposredni bližini tamkajšnjega karabinjerskega poveljstva prehiteti s svojo hondo SH 300 fiat punto, in to prav v trenutku, ko je avtomobil v križišču zavil levo proti Ul. Cigotti. Honda je oplazila levi bok avtomobila, strgala levo zunanje vzvratno ogledalce, se zaletela v vogal kavarne Villa Bousquet in zdrsela levo po pločniku kakih deset metrov navzdol po Ul. Cigotti. Motociklista je pri tem vrglo desno od vogala na pločnik Istrske ulice, kakih deset metrov od kraja nesreče.

Zdravnik hitre pomoči je ugotovil, da si je 22-letni A.D. pri nesreči prebil nosno kost in dobil še druge poškodbe. Z rešilcem so ga odpeljali v katinarsko bolnišnico.

SKUPINA 85 - Večer ob 20-letnici smrti Alexandra Langerja

O lahkotnosti in medetničnem sožitju

Spodbujanje integracije in sožitja, spoštovanje pluralnosti identitet na vse širšem območju z vse bolj mobilnimi mejami in ohranjanje obstoječih, pravzaprav ustvarjanje novih medčloveških odnosov. To so bile le nekatere vrednote, ki jih je zasledoval južnotirolski novinar, pisatelj in politik Alexander Langer, kateremu so se ob 20. obletnici smrti poklonili člani Skupine 85. Da so njegove ideje še vedno aktualne, je dokazalo več sto poslušalcev, ki se je v nedeljo zvečer zbralo v Železniškem muzeju pri sv. Andreju in ob melodijah glasbene skupine Khorakané spoznalo pre zgodaj preminulega pacifista in zagovornika strpnosti.

»Lahkotni popotnik in graditelj mostov«, kot so Langerja označili prireditelji, si je 3. julija 1995 vzel življenje, pod težo nevzdržne krivde ter bremena jalovih

Sooblikovalci nedeljskega večera v Železniškem muzeju

FOTODAMJ@N

Trstu, samo dva meseca pred smrtjo. »Takrat je predstavil Tomizzevo knjigo o meji. Vse poslušalce je povabil naj na to vsiljeno ločnico gledajo z radovednostjo in

hkrati odgovornostjo, vselej pa z vero, da so stiki z onimi na drugi strani nekaj nad vse preprostega in naravnega.« Po Voccijevem mnenju je bila ravno na področju

stikov med različnimi kulturami Skupina 85 dejansko predhodnica Langerjevih idej, saj je že ob nastanku leta 1985 v Rimu zahtevala zakon v prid slovenske narodne skupnosti v Italiji.

O projektu Adopt Srebrenica, ki sta jo leta 2005 ustanovili fundacija Alexander Langer iz Bocna in Tuzlanska Amica iz Tuzle, je spregovoril Andrea Rizza Goldstein. Tako kot bi si nedvomno nadejal Langer (življenje si je vzel 8 dni pred genocidom v Srebrenici), si projekt prizadeva, da bi se tja povrnilo življenje: z gojenjem ajde namreč preživelim skuša povrniti kanček upanja in novo identiteto. Raziskovalec Bojan Mitrović je kritično ocenil definicijo identitete oz. etnične pripadnosti, ki jo žal še prevečkrat vezemo le na jezik, ne da bi upoštevali vseh ostalih dimenzij, medtem ko je predsednik čezmejnih delavcev CES Michele Berti srečanje zaključil s spominom na Langerjevo dobrosrčnost, saj nikomur ni odrekal svoje pomoči. (SAS)

PREDSTAVITEV
Vittorio Sgarbi
v četrtek
v Portopiccolu

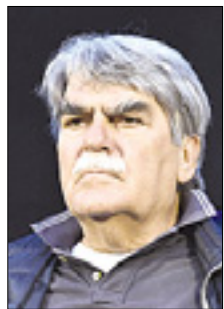

VITTORIO SGARBI

FOTODAMJ@N

Znani italijanski umetnosti kritik Vittorio Sgarbi bo v četrtek ob 20. uri v naselju Portopiccolo v Sesslanskem zalivu predstavil svojo zadnjo knjigo Gli anni delle meraviglie. Da Piero della Francesca a Pontormo. Il tesoro d'Italia II, ki je izšla pri založbi Bompiani. Predstavitel bo vodila Tatjana Rojc.

Na večeru, ki bo potekal pod pokroviteljstvom devinsko-nabrežinske občine, bo udeležencem na razpolago tudi nova žepna izdaja (z barvnimi vložki) Sgarbijeve knjige Carpaccio.

MARINO VACCI

FOTODAMJ@N

energij in vneme, ki jih je vložil v mirovniško posredovanje med obleganjem bosanske prestolnice v devetdesetih letih. Njegov zadnji spis iz leta 1995, »Poskus snovanja pravilnika o možnem sožitju«, so prireditelji večera ponudili kot izhodiščno točko pogovora o radovednem Langerju. Kot zagovornika preprostega in radosti do življenja, ki ga je vse bolj intelektualistična družba kratko malo dušila, se je Langerja spomnila tržaška podžupanja Fabiana Martini. Od njegovih desetih točk o medetničnem sožitju je izpostavila zlasti prvi dve, ki spodbujata k vsakodnevni spoštovanju različnosti in gojenju pristnih medosebnih odnosov, k spoznavanju, komuniciranju in posledično razumevanju drug drugega. Langerjev prijatelj, predsednik Skupine 85 Marino Vacci, se je zastavil pri njegovem zadnjem obisku v

NARAVOSLOVNI MUZEJ - Na ogled žuželke in nevretenčarji ... v XXL velikosti

»Strašni« mali velikani

Razstavljeni rak z velikanskimi klešči ...

... in prav tako velikanska žuželka

Če vas je strah žuželk in nevretenčarjev, potem se nekaj časa raje izogibajte mestnega naravoslovnega

muzeja. Tam je namreč od včeraj na ogled nova poletna razstava posvečena tem malim živalicam v zanje dokaj

neobičajni ... XXL velikosti.

Didaktična dvorana muzeja v Ul. Tominz 4 se je tačas spremenila v

dvorano čudes, v kateri domujejo živalice, ki so običajno tako majhne, da jih lahko spregledamo. Hrošče in kobilice, pa tudi črve, meduze, trakulje, polže, školjke ali rakce si bodo obiskovalci tokrat lahko »pobližje« ogleдали in se morda prepričali, da niso tako strašni, kot se zdijo. Vodstvo muzeja je razstavo posvetilo nekdanjemu sodelavcu, pred nedavnim preminulemu naravoslovcu Thomasu De Marchiju.

Razstava bo na ogled do nedelje, 27. septembra, in sicer vsak dan (razen ob torkih) od 10. do 19. ure. Za morebitne informacije ali rezervacije ogledov je na voljo telefonska številka 040/6754603 oz. 040/6758662 ali elektronska pošta sportellonatura@comune.trieste.it.

GLASBA - Projekt dirigenta Simona Perčiča

Pihalni orkester TWOP

V njem igrajo profesorji in študentje konservatorijev iz Trsta, Ljubljane in Gradca

Nastop Tržaškega pihalnega orkestra TWOP v Innsbrucku

Izredno zanimiv projekt Tržaškega pihalnega orkestra TWOP je že na prvi turneji požel veliko uspeha: novoustanovljeni ansambel, v katerem igrajo profesorji in študentje konservatorijev iz Trsta, Ljubljane in Gradca, je po krstnem tržaškem nastopu na Trgu sv. Antona igral v gledališču Zancanaro v Sacileju, nato pa odpotoval v Avstrijo, kjer je nastopil na najpomembnejšem evropskem festivalu pihalnih orkestrrov - 21. Innsbrucker Promenadenkonzerte.

Ustanovitelj in dirigent orkestra je Simon Perčič, vsestransko angažiran glasbenik, ki je k projektu privabil ugledne soliste iz Trsta in Ljubljane, tržaški konservatorij, društvo Upol iz Ljubljane, godbo Arcobaleno in vrsto zasebnih pokroviteljev, program pa je začrtal s posebno pozornostjo do zgodovinskih obletnic, ki nas spominjajo na 1. svetovno vojno in padec zahodne fronte v 2. svetovni vojni. V Innsbrucku je orkester predstavil tudi krstno izvedbo skladbe, ki jo je spisal argentinsko-italijanski glasbenik Fabian Perez-Tedesco, z orkestrom pa jo je zapela sopranistka Karina Oganjan. Koncert so mladi pihalci oblikovali v baročni vladni palači Kaiserliche Hofburg ter med tridesetimi orkestri, ki so prišli iz cele Evrope, izstopali s svežo in dovršeno igro, zato so si po nastopu brž prislužili vabilo za prihodnje leto, kar je za mlad ansambel izredno pomembno priznanje.

Katja Kralj

TRG VERDI - Plesna predstava Cluba Diamante

Leta velikega Gatsbyja v ritmu swinga in foxtrota

Plesalke plesne skupine Club Diamante FVG

Bleščeča leta velikega Gatsbyja v ritmu swinga, charlestona in foxtorta bodo nocoj ob 21. uri zaživela na Trgu Verdi s predstavo, ki jo občinstvu na ogled ponuja v deželi zelo znana in priznana plesna šola Club Diamante FVG.

Plesalke in plesalci se bodo v koreografijah, ki sta jih pripravila Fulvio Settomini in Marisa Benes predstavili v oblačilih ameriške visoke družbe iz prve polovice preteklega stoletja, kakih 40 plesalcev bo uprizorilo priprave na sprejem in pravicato gangstersko fešto ... s presenečenjem.

GLASBA - Mestna godba Giuseppe Verdi

Poletni koncerti

Preteklo soboto prolog v sesljskem naselju Portopiccio

Godba Verdi je začela s svojimi ponedeljkovimi koncerti

Ponedeljkovi koncerti so postali že poletna tradicija tržaške mestne godbe Giuseppe Verdi. Letos je godba poskrbela za prolog, saj je zaigrala v soboto v sesljskem naselju Portopiccio. Sinoči pa se je predstavila na svojem »klasičnem« prizorišču, na Trgu Verdi.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 4. avgusta 2015

DOMINIK

Sonce vzide ob 5.51 in zatone ob 20.31
- Dolžina dneva 14.40 - Luna vzide ob 22.44 in zatone ob 11.57.

Jutri, SREDA, 5. avgusta 2015

MARIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 32 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 50-odstotna, veter 10 km na uro severozahodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 3. do nedelje, 9. avgusta 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Giulia 1 - 040 635368, Oširek S. Vardabasso 1 - 040 766643, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje Polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Giulia 1, Oširek S. Vardabasso 1, Korzo Italia 14, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje Polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italia 14 - 040 631661.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Šolske vesti

NA DTŽ ŽIGE ZOISA bodo uradi zaprti v petek, 14. avgusta, in ob sobotah do vključno 22. avgusta. Urnik tajništva:

od ponedeljka do petka, od 9.00 do 12.30.

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA sporoča, da bo šola med poletjem zaprta v petek, 14. avgusta, ter vse sobote v avgustu.

TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE obvešča, da bo zaprto zaradi dopusta do vključno 19. avgusta.

DIZ JOŽEFA STEFANA obvešča, da bo šola do vključno 22. avgusta ob sobotah zaprta.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPČINE sporoča, da so na www.vsopcine.it objavljeni navodila in sezname učbenikov za nižjo srednjo šolo za š.l. 2015/16.

RAVNATELJSTVO LICEJA A. M. SLOMŠKA sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah do 29. avgusta.

SKLAD MITJA ČUK organizira od 31. avgusta do 4. septembra teden ponavljanja matematike in angleščine. Namenjen je študentom, ki bodo letos obiskovali prvi razred srednje šole ter tistim, ki bodo letos obiskovali prvi razred višje šole. Za informacije na tel. 040-212289 (pon. - pet. 10.00 - 12.00) ali urad@skladmc.org.

Poslovni oglasi

IŠČEM V NAJEM manjšo hišo na tržaškem Krasu.

Tel.: 349-1593556

Osmice

DRUŽINA TERČON, Mavhinje 42, je odprla osmico. Vsi toplo vabljeni. Tel. 040-299450.

MARKO REBULA je v Slivnem št. 6 odprl osmico. Pričakuje Vaš obisk! Tel. 347-5686191.

NA JEZERU (z možnim dostopom iz Bazovice) je družina Zobec odprla osmico. Vabljeni! Tel.: 040-228043.

NA KONTOVELU - »Kamence« je odprta osmica.

OSMICA STAREC je odprta, Boljunec 623.

OSMICA je odprta v Šempolaju, v oljčnem gaju. Vabljeni!

OSMICO sta odprla Ervin in Marčelo Doljak v Samatorci št. 22. Tel.: 040-229180.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

PRI JURČEVIH v Cerovljah smo odprli osmico. Vabljeni!

V KOLUDROVCI je Skupek odprl osmico. Tel. 040-2296038.

V KRIŽU, pri Beljanovih, je Silvano odprl osmico. Tel. št.: 040-220708.

V PRAPROTU ŠT. 15 ima odprto osmico Ivan Gabrovec. Toplo vabljeni! Tel. št.: 349-3857943.

Kino

ARISTON - 21.00 »Big Eyes«.
CINEMA DEI FABBRI - 17.00, 18.45, 21.30 »Fuochi d'artificio in pieno giorno«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Il fidanzato di mia sorella«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 18.10, 21.45 »Giovani si diventa«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 20.00 »Il ragazzo della porta accanto«; 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Ex_Machina«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.40 »Ant-Man«; 16.15 »Ant-Man 3D«; 18.35 »Jurski svet 3D«; 18.00, 20.10 »Lažna mesta«; 16.00, 18.10, 20.20 »Piksli«; 15.50, 18.20, 19.20, 20.45 »Razuzdan-ka«; 16.25, 21.10 »Ted 2«; 15.30 »Terminator: Genisys«; 21.00 »Vroči Mike XXL«; 17.15 »Vrvež v moji glavi«.

LJUDSKI VRT - 21.15 »Magic in Mo-onlight«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.10, 19.50, 22.20 »Babadook«; 20.30 »Ted 2«; Dvorana 2: 16.30 »Jurassic World«; Dvorana 3: 18.30 »Terminator Genisys«; 16.30, 18.15, 20.10, 21.30, 22.10 »Pixels«; Dvorana 4: 16.30, 18.30, 20.30, 22.10 »Spy«; 16.30, 18.20, 20.20, 22.30 »Left behind - La profezia«.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.05, 21.30 »Pixels«; 19.50 »Pixels 3D«; 16.45, 19.10, 21.35 »Ex_Machina«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Kristy«; 17.00, 22.05 »Left behind - La profezia«; 16.40, 21.40 »Spy«; 16.35, 19.10 »Terminator: Genisys«; 20.00, 22.05 »Babadook«; 19.10, 21.10 »Se Dio vuole«; 16.30 »Jurassic World«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.20, 22.15 »Pixels«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.15 »Ex_Machina«; Dvorana 3: 17.45, 20.00 »Spy«; 22.10 »Terminator: Genisys«; Dvorana 4: 18.00 »Inchiesta in Carnia«; 20.15, 22.15 »Il ragazzo della porta accanto«; Dvorana 5: 17.45, 20.00 »E' arrivata mia figlia«; 22.15 »Babadook«.

Izleti

NOČNI POHOD IN GLEDANJE UTRINKOV: SKD Rdeča zvezda vabi na nočni pohod na Sv. Lenart, v soboto, 8. avgusta, z zbirališčem pri spomeniku padlim v Saležu ob 21. uri. Ob 70. obletnici društva se bomo poklonili na spomenikih v Saležu in Samatorci ter na plošči posvečeni Lojzetu Kokoravcu - Gorazdu. Spremljal nas bo MePZ Rdeča zvezda. S sabo prinesite svetilko, priporočamo primerno obutev. Zagotovljen prevoz nazaj s Samatorce do Saleža.

S KRU.TOM NA EXPO: zaključuje se vpisovanje na izlet od 25. do 27. septembra: dvodnevno doživljanje Svetovne razstave, na soboto tudi v večernih urah, ko se vrstijo številne prireditve in koncerti. Tretjega dne sledi voden ogled Bergama. Info, program in vpis v Ul. Cicerone 8, 2. nadstropje, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

TMmedia

PRIMORSKI DNEVNIK

Od 1. do 31. avgusta

POLETNI URNIK sprejemanja malih oglasov proti plačilu osmrtnice, zahvale, sožalja, čestitke v okvirčku, mali oglasi v okvirčku, oglasi društev in organizacij v okvirčku ponedeljek - petek 10.00 - 14.00 sobota zaprto

Tel. 800.912.775

e-pošta: primorski@tmedia.it

Tmedia - Ul. Montecchi 6

II. nadstropje - TRST

Obvestila

AŠD PRIMOREC vabi na Športni praznik v Trebče v petek, 7., 8. in 9. avgusta ter 21., 22. in 23. avgusta. Bogate ponudbe specialitet na žaru in glasba v živo.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, Ul. sv. Frančiška 20, obvešča, da bo do 28. avgusta odprta po poletnem urniku: ponedeljek, sredo, petek 8.00-16.00; torek, četrtek 11.00-19.00. Zaradi poletnega dopusta bo zaprta od 10. do 14. avgusta.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS in vaške organizacije, prireditelji praznika sv. Martina na Proseku, vabijo proizvajalce vina, ki se nameravajo predstaviti s Prosekarjem na vaškem prazniku, da se javijo v tajništvo rajonskega sveta ali na tel. št. 040-225956, primacircoscrizione@comune.trieste.it do ponedeljka, 10. avgusta.

ZSKD obvešča, da bo tržaški urad v poletnem času, do 28. avgusta vključno, odprt od 9. do 13. ure; zaprt bo od 10. do 14. avgusta.

MAESTRO ALESSANDRO ŠVAB ustanavlja otroški in mladinski zbor Mednarodne Operne Akademije Križ. Info na tel. 349-7730364, 347-1621659 ali info@accademialiricasantacroce.com.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu bo zaradi dopusta zaprta do 17. avgusta.

FOTOVIDEO TS80, v sklopu Artedna v Lonjerju, prireja tečaj fotografije za začetnike od 19. do 29. avgusta. Info na tel. 329-4128363 (Marko).

ZŠSDI obvešča, da urada v Trstu in Gorici poslujeta po poletnem urniku: od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure.

NK KRAS, pod pokroviteljstvom ZŠSDI, prireja nogometni kamp od 31. avgusta do 4. septembra, od 8.30 do 13.00 na nogometnem igrišču v Repnu za dečke in deklice letnikov 2003-10. Vpis do 24. avgusta. Prijave in info na tel. 040-2171044, 333-2939977 (Roberta) in 339-3853924 (Emanuela).

SKUPAJ Z'GUD'MO (ZAIGRAJMO): godbeniški kamp, namenjen otrokom/mladim od 8 let dalje, bo potekal na sedežu GD Nabrežina od 24. do 28. avgusta. Potrebno je osnovno znanje igranja instrumenta za pihalni orkester (pihala, trobila, tolkala). Info na tel. 334-9310000 (Luciano Gergolet) in orkestri/godbe iz Nabrežine, Ricmanj, Proseka, Brega, Doberdoba in Trebč.

SKUPINA 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca vabi na večerne pohode ob ponedeljkih in četrtrkih. Zbirališče pri avtobusni postaji pod bivšo železniško postajo Boršt, na križišču za v Ricmanje. Štartamo ob 20. uri. S seboj prinesite lučko.

KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ in tovariši - SKD Tabor, Prosvetni dom Opčine, obvešča, da bo meseca avgusta zaprta.

TRŽAŠKI POKRAJINSKI URAD ANPI-VZPI na Trgu Stare mitnice 15 (largo Barriera vecchia) bo avgusta zaprt. Telefonska tajnica in fax bosta redno delovala na št. 040-661088.

ZDRUŽENJE BIVŠIH DEPORTIRANCEV v Ul. Rio Primario 1 sporoča, da bo urad meseca avgusta zaprt.

Mali oglasi

DVOSOBNO STANOVANJE v Štivanu, delno opremljeno, dam v najem 400,00 evrov mesečno. Tel. št.: 348-4462664.

FIAT grande punto sport 1.3 multijet rdeče barve, 90 CV diesel, letnik 2010, 60.000 km prodam. Tel. št.: 349-6236171.

IŠČEM knjige za 1. razred liceja Prešeren - znanstvena smer. Tel. št.: 335-8176175.

IŠČEM učbenike za 3. razred klasične smeri liceja F. Prešeren. Tel. št.: 328-9190074.

IŠČEM učbenike za 3. razred mehanškega oddelka višje srednje šole J. Stefan. Tel.: 339-7876988.

MATURANTKA geometrske sekcije zavoda Zois pomaga pri učenju matematike in angleščine učencem do 16 let. Tel. št.: 342-0004391.

MLAD FANT opravlja hitre dostave s svojim fantsom. Tel. št. 334-8301226.

NA PROSEKU s septembrom oddajamo opremljeno stanovanje z balkonom, avtonomnim gretjem in parkiriščem. Tel. št.: 333-1129574.

ODDAJAM opremljeno enosobno stanovanje v bližini Senenega trga (piazza Foraggi). Tel.: 040-948080.

PRODAM belo in črno vino. Tel. št.: 338-1511048.

PRODAM hišo z vrtom v Prebenegu z razgledom na morje. Tel. št.: 331-7114399.

PRODAM par novih gum kleber 155/70 R13 (E2). Polovična cena oz. 60,00 evrov. Tel. št.: 320-2842698.

V VIŽOVLJAH, nad železniško postajo, damo v najem mansardo. Tel. št.: 040-299820.

ZANESLJIV MOŠKI išče kakršnokoli delo z uporabo dvo - štiri kolesnega vozička s platformo. Tel. št.: 327-7409432.

Prireditve

DOMAČE VEDUTE - Razstava Majde Pertotti s Kontovela je odprta do nedelje, 9. avgusta, v Samatorci št. 49.

KD ANAKROUSIS vabi na večerjo oz. koncert Nočne note, ki bo v nedeljo, 9. avgusta, ob 20.00 pod zvezdami v KD Skala, Gropada 82. Nastopala bosta MIVS Anakrousis in Las 7 notas del cha cha. Info in prijave na tel. 331-1711096, 347-2198113.

FOTOVIDEO TS80 vabi na ogled fotografske razstave člana Pavla Morelja »Pogledi v naravo«, ki je v gostilni na Opčinah (nasproti cerkve).

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografske razstave člana Štefana Grgiča v prostorih kavarne Igo Gruđen v Nabrežini. Razstava bo na ogled do konca avgusta.

Prispevki

Ob 20. obletnici smrti none Roze in te-te Rosine ter ob 15. obletnici smrti te-te Rine darujejo družine Stoper, Bizjak, Zettin, de Walderstein in Terčon 100,00 evrov za šentjakobsko kulturno društvo.

Namesto cvetja na grob drage Štefani-je Trampuš daruje družina Fabec 30,00 evrov za mavhinjski cerkveni pevski zbor.

V spomin na Danila Sardoča darujejo prijatelji 50,00 evrov za MoPZ Vasilij Mirk.

V spomin na gospo Rado Rupel daruje Alenka Petaros 20,00 evrov za ŽPZ Prosek Kontovel.

V spomin na dragega Silvanota Zaccar-ijo daruje družina 100,00 evrov za Stranko komunistične preнове.

Prezgodaj nas je zapustil naš dragi

Bruno Cerniava

Žalostno vest sporočajo

sin Ivan, hči Tamara in brat Dario

Pogreb z žaro bo v četrtek, 6. avgusta, ob 10. uri v Samatorci.

Gabrovec, 4. avgusta 2015
Pogrebno podjetje Sant'Anna-Opčine

Ob izgubi prijatelja
Bruno Cerniave
izrekamo svojcem iskreno sožalje.

Smučarji

Ob izgubi drage mame izrekamo
našemu lovcu Flaviotu Trampusu
iskreno sožalje.

Lovska družina Mavhinje

VILA MANIN - Kljub naliveu lep koncert Patti Smith

»People have the power« ... ali Pattino ljudstvo ima (še vedno) moč

Energična
Patti Smith
med nastopom
v Vili Manin

MARTINA BARBON

Običajno se predstave in koncerti pričnejo z nekajminutno zamudo. Patti Smith, gospa protopanka in new wavea, ki je v soboto imela koncert v Vili Manin, pa je sklenila, da se na odru pojavi pet minut pred uradnim začetkom. Kljub dežju in nič kaj navdušujočim vremenskim napovedim se je na koncertu zbrala velika množica starih in novih fenov ameriške kantavtorice, kar dokazuje, da so njeni drzni teksti, oviti v eksplicitno rezko glasbeno kuliso, zelo aktualni. Smithova je tačas na svetovni turneji, ki jo posveča svojemu prvemu albumu *Horses* in pravemu mejniku v zgodovini rock glasbe, ki letos slavi okroglih 40 let, sobotni koncert pa je posvetila tudi štirideseti obletnici smrti Pier Paola Pasolinija, ki ga je umetnica zelo cenila.

Patti Smith se z umetnostjo že od vsega začetka ukvarja transversalno na vseh nivojih. Ob glasbi se je uspešno izkazala tudi v poeziji, fotografiji, izdala je več knjig. Njen stil izžareva predrzne in avantgardistične tekste, iz katerih preveva prezir do konformizma in vzorcev, ki pogojujejo življenje ljudi, do družbenega nadziranja, vojno željnih politikov, zgolj na dobiček vezanih korporacij, ki tako pred 40 leti kot v današnjem času vodijo svet v napačno smer. V sedemdesetih letih, ko so nastajala besedila njenega prvega albuma, se je večina tekstov nanašala na nesmisel vietnamske vojne, v resni-

ci pa so njena besedila še tako sodobna.

Velika energija, ki se je že s prvim komadom - znano Van Morrisonovo popevko *Gloria*, ki jo je Smithova obogatila s svojimi jedkimi opombami - sprostila z odra, je prepoznavni znak kantavtorice. V sam vrh glasbenega Olimpa jo je namreč ponesel prav močan krik in odpor proti vsemu, kar je zatiralo človeške pravice in svobodo. Postala je avantgardistična pesnica, ki je preko enostavnih pankovskih rifov sproščala svoje misli in percepcijo družbenega stanja velikemu občinstvu. Naslednja popevka je bila na vrsti *Redondo Beach*, ki lahko s svojim lahkotnim žanrom zavede poslušalca. Tekst ki govori o samomoru, je ovit v temne odtene, v vedrem glasbenem značaju popevke je čutili psihološko tragedijo zgodbe. To pa je tudi posebnost Smithinega glasbenega žanra, ki je pač oplemenitil suhoparno pank zvrst, kjer so bili teksti, čeprav protestnega značaja, zelo primitivni. Njeni teksti pa so prave poezije, polne čustev, ki so nekak duševni prehod v izpostavljene trenutke in kraje. Ti dobijo z enostavno glasbo edinstveno dimenzijo.

Šele pri peti skladbi, *Kimberly*, je umetnica spregovorila in pozdravila vse prisotne. Pesem je nastala pod mainstreamskim navdihom takratne pomembne skupine *Velvet Underground*, naslednjo, *Break it up*, pa je Smithova posvetila prerani smrti Jima

Morrisona. Iz njenega prvega albuma *Horses* je nato izvedla še dva komada, zadnjega, *Elegie*, je napisala ob smrti prijatelja Jimija Hendrixa. Album *Horses* je namreč snemala prav v njegovem snemalnem studiu *Electric Lady Studios*, ki ga je Hendrix odprl mesec pred svojo smrtjo. Umetnica se je spomnila preminulih umetnikov, glasbenikov, pisateljev in njenih prijateljev, med temi tudi svojega moža in tesnega sodelavca Fredija Sonica Smitha, ki, kot je sama povedala, ostanejo vedno z nami, če se jih spominjamo. Zato je skladbo *Elegy* skoraj ekstatično posvetila vsem dragim, ki so za vedno odšli.

Od te skladbe dalje je umetnica izvedla popevke, povzete z drugih plošč. Kljub naliveu, ki je namakal prizorišče, je publika vestno stala pred odrom in s Smithovo prepevala znani *Privilege* (ki je nastala za istoimenski film) in *Dancing Barefoot*, ter občudovala prijetno muziciranje banda pri medleyu popevk skupine *Velvet Underground*. Pri hitu *Because the night* je občinstvo preglasilo samo pevko, ki je zadovoljno pustila, da jo spremlja publika, prav tako pri že ustaljeni protestni skladbi *People have the power*, ki je bila tudi zadnja na sporedu. Kljub dežju je občinstvo uspelo doseči še dodatek: band je tako zaključil svoj lep nastop s Whojevo *My generation*.

Pan

IN MEMORIAM - Andrej Inkret

Človek peresa, duha in gledaliških desk

V 73. letu starosti je umrl Andrej Inkret, gledališki in literarni kritik, esejist, raziskovalec in urednik, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU). Inkret je bil med drugim eden od pobudnikov in soustanoviteljev *Novih revij*, v 90. letih prejšnjega stoletja pa dekan Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Leta 1981 je za knjigi *Spomini na branje* in *Novi spomini na branje* prejel nagrado Prešernovega sklada, v Novem Sadu pa Sterijevo nagrado za gledališko kritiko.

Kot je za STA zapisal literarni zgodovinar in literat Denis Poniž, se je Inkret kmalu po študiju dramaturgije oblikoval v eno najbolj prepoznavnih osebnosti v sodobni slovenski teatrologiji in teoriji dramaturgije. Izšolal je generacije dramaturgov, igralcev in režiserjev in s svojim kritičnim peresom beležil produkcije več slovenskih poklicnih in eksperimentalnih gledališč, literarno produkcijo in kulturne pojave, ki so oblikovali drugo polovico 20. stoletja.

Svoje prodorne gledališke kritike, ki so vedno zadele v jedro dramaturškega problema, ob njem pa razkrivale tudi druge elemente, ki so oblikovali plasti vsakokratne predstave, je zbral v več knjigah. Spremljal je gledališko dogajanje v republikah bivše Jugoslavije, objavljaj v vseh najpomembnejših jugoslovanskih revijah in časopisih. Oblikoval se je tudi kot esejist, meni Poniž in izpostavlja njegovo temeljno uredniško delo pri objavljanju del Edvarda Kocbeka. »Kot človek je bil duhovit sogovornik, izjemno elokventen, pri sodelovanju z njim v seminarjih, vse od daljnega leta 1988, so bili zame velikokrat dragocena spodbuda in spodbuda za nova iskanja na področju teatroloških znanosti.«

Kot predstavnik t. i. perspektivske generacije, ki je v slovensko kulturo in literaturo vnesla novega duha, kjer so veljali argumenti in ne avtoritete, je tudi kasneje ohranjal kritično in konsekvenco distanco tako do tradicionalističnih pojavov kot do praznih gledaliških »eksperimentov«.

Posebej v času po osamosvojitvi je spremljal kulturnopolitično realnost, tako da se je z vsem svojim objavljenim opusom, raznovrstnim in nemalokrat dramatično zaostrenim, vpisal med najpomembnejše avtorje naše sodobnosti. Po Poniževih besedah je bil »človek pe-

resa, človek duha, človek gledaliških desk«.

Andrej Inkret se je rodil 29. aprila 1943 v Celju. Po maturi na celjski gimnaziji se je leta 1962 vpisal na dramaturški oddelek AGRFT v Ljubljani in leta 1968 diplomiral z nalogo o dramatik Dominika Smoleta, Primoža Kozaka in Petra Božiča. Po diplomi je kot dramaturg lektor delal v ljubljanski Drami, pozneje pa kot novinar in kritik v kulturnem uredništvu Dela. Bil je član uredništva *Tri-bune*, *Perspektiv* in *Problemov*. Leta 1980 je bil na AGRFT izvoljen za docenta, leta 1991 je postal redni profesor, pozneje pa tudi predstojnik oddelka za dramaturgijo. Med letoma 1991 in 1999 je bil dekan. Za izrednega člana SAZU je bil izvoljen leta 2003, za rednega pa leta 2009.

Štiri desetletja je v različnih publikacijah spremljal in kritično ocenjeval tekočo produkcijo vseh slovenskih gledališč. Ob tem je nastala vrsta obsežnih monografij in pričevanj o gledališkem dogajanju. Podpisal se je tudi pod več študij o posameznih delih in avtorskih opusih slovenskih avtorjev.

Drugo težišče sta predstavljali literatura in literarna zgodovina. V 70. letih je bil stalni referent za prozo, esej in dramo v Naših razgledih, objavil je troje knjig recenzij in esejev: *Spomini in Novi spomini na branje* (1977, 1980) in *Izbranci* (1990). Ukvarjal se je tudi z literarnim in političnim Kocbekovim opusom. Med drugim je med letoma 1991 in 2008 uredil devet knjig njegovega zbranega dela. Bil je član Društva slovenskih pisateljev in Slovenskega centra PEN. (STA)

REVIJE - Tudi v peti številki veliko literarnih in drugih zapisov

Poletna številka Mladike

Konec meseca julija je izšla nova, peta številka tržaške revije *Mladika*. Uodnik se navezuje na nedavno odprtje novega tržaškega knjižnega središča TS360, notranjost katerega krasi platnico julijske *Mladike*. V uvodniku je govor o uspešno uresničenem načrtu odprtja središča, ki ne bo samo knjigarna, ampak osrednja zbirna točka za Slovence iz celotne pokrajine, predvsem mladih, v Trstu. Svetla novica, pravi uvodničar, to pa se dogaja žal v času, ko dežela Furlanija Julijska krajina znižuje podpore slovenskim kulturnim ustanovam v Italiji, tudi reviji *Mladika* in njeni založbi.

Sledi objava novele Belinde Trobec z naslovom *Nepretrgane niti*, ki je prejela tretjo nagrado za prozo na 43. literarnem natečaju revije. Poezijo za to revijo sta prispevala Milenko Strašek s ciklom pesmi, ki je prejel tretjo nagrado za poezijo na omenjenem natečaju revije *Mladika*, in

Sabina Vostner z dvema pesmima. Irena Žerjal je avtorica novega nadaljevanja romana *Peta Avenija* in smrtno zagate.

Tokratni prispevek v rubriki *Duhovna obzorja* opozarja na krizo duhovnih poklicev, ki je tudi v razmišljanju zelo občutna. Avtor zapisa in razmišljanja spodbuja k molitvi za duhovne poklice, saj je od njih odvisna prihodnost Cerkve.

V zanimivo branje se ponuja intervju z naslovom »Seveda, slovensko«, v katerem gospa Mirella Merku, tržaška Slovenka, ki je večji del svojega življenja preživela z možem Petrom Merkujem v zdomstvu v Nemčiji, odgovarja na vprašanja zdomskega duhovnika Janeza Puclja. V intervjuju gospa Merku obnavlja zgodbo svoje družine, doma pri Sv. Ivanu v Trstu, povojna leta in odločitev za Nemčijo leta 1960. Kot povzema gospod Puclj v uvodu, je »spoznanje njenega življenja, da se je treba odlo-

čiti za svojo identiteto. Le tako jo lahko živiš in ohraniš svojo samozavest.«

Sledi osmi del potopisa, vtisov s turnee Tržaškega okteta v Argentini leta 1993, ki ga pripravlja Boris

Pangerc.

Renato Podbersič ml. je avtor zapisa o Janušu Golcu (1901–1945), mariborskem časnikarju in med vojno beguncem pred nacisti, ki je v Trstu vodil Državno obveščevalno službo v sklopu Jugoslovanske vojske v domovini.

V poletno branje se ponuja tudi zapis Majde Artač Sturman z naslovom »Halo, Maria?«.

V Anteni dobimo zapis o novih *Mladikinih* izdajah in poletnih predstavah njenih knjig, o delovanju Društva slovenskih izobražencev, o Biseri obletnici Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu ter o delovanju mladinskih gledaliških skupin, ki delujejo v sklopu MOSP-a in Slovenskega kulturnega kluba.

Reviji je priložen Bilten z natančnim programom 50. študijskih dnevoev Draga 2015, ki bodo potekali na Opčinah pri Trstu od 28. do 30. avgusta.

Festival v Guči med desetimi »naj« poletnimi festivali

V Guči se je včeraj začelo 55. srečanje trobentačev, ki bo kot vsako leto ponudilo pester program. Na »prazniku trobente« bodo sodelovale skupine iz regije, nastopili pa bodo tudi Goran Bregović, Sanja Ilić in Balkanika, Ekrem Mamutović, Boban in Marko Marković in Elvis Ajdinović. Organizatorji pričakujejo pol milijona obiskovalcev. Predstavnik lokalnih oblasti Milivoje Dolović je za srbsko tiskovno agencijo Tanjug povedal, da bo v Guči letos v ospredju trobenta, ne pa turbofolk in koncerti estradnih zvezdnikov. Poleg že omenjenih bodo nastopili tudi orkestri Dejana Petrovića, Dejana Lazarevića in Dejana Jevdića. Srečanje trobentačev, ki se bo sklenilo v nedeljo, že nekaj let pritegne veliko število obiskovalcev, tudi iz Slovenije in zamejstva.

V Guči se trobentači srečujejo že od leta 1961. Enega največjih glasbenih festivalov v Evropi zaznamuje tako pester kulturno-umetniški program kot tudi pristna atmosfera. Revija *National Geographic* ga je umestila med deset poletnih evropskih poletnih festivalov, ki jih velja obiskati. (STA)

Oglašam se kot eden izmed, neravno številnih, zamejskih članov Ustanove Maks Fabiani, ki je nastala pred približno 20 leti na pobudo pokojnega prof. arh. Marka Pozzetta. Kot najboljši poznavalec življenja in dela Maksa Fabianija bi bil Pozzetto še kako koristen pri dajanju odgovorov na glavna očitka pred nedavnim umrlega odv. Jožeta Škerka, da je bil Maks Fabiani protislovensko naravn in zagrižen fašist. Meni gre predvsem, da bi vzpodbudil bolj poglobljen odgovor koga, ki se ukvarja s Fabianijem sistematično in ki bo znal torej preveriti in oceniti vse dosegljive vire o njem. Na osnovi podatkov iz pričevanj domačinov Štanjela in Kobdilja si upam trditi, da slednji ne potrjujejo omenjenih obtožb.

S tega vidika je že marsikaj osvetlil Jožef Švagelj v Primorskih novicah 27. februarja letos, ki velja za enega najbolj verodostojnih poznavalcev Fabianijevega domačega obdobja. Precej so mi pomagali zapiski pričevalca iz Štanjela, prav tako pričevanje krajana iz Kobdilja. Glavni vir za celotno podobo Maksa Fabianija je po mojem slej ko prej monografija Marka Pozzetta "Maks Fabiani – vizije prostora" (Založba LIBRA, Kranj, 1997). Pozzetto ni skrival fašistične preteklosti Maksa Fabianija, a je jemal v poštev vsa različna obdobja in plati njegovega delovanja, pa tudi bogate vezi, ki jih je stkal s Slovenci in jih gojil do svoje smrti. Po vsej verjetnosti vseh podatkov ni poznal, zlasti iz medvojne obdobja velikega arhitekta, a razkrivanje le-teh je stvar dodatnega raziskovanja in preverjanja.

Ker sem bil dolgo let v dobrih odnosih s pokojnim odv. Jožetom Škerkom in ker mi je on tudi pomagal, da sem se z Dunaja vrnil domov v Trst, bom v odgovoru na nakatere njegove trditve skušal biti čim bolj spoštljiv, vsaj približno toliko, kolikor bi verjetno bil sam Pozzetto, veliki gospod med tržaškimi Slovenci, ki je poznal odv. Škerka. Kolikor se spominjam, sta se med seboj spoštovala in izključujem, da bi odv. Škerk kdajkoli načel z njim vprašanje Fabianijevega odnosa do fašizma. Ob jesenski otvoritvi razstave o Maksu Fabianiju na svoji domačiji v Trnovci je z velikim zanosom izjavil, da je bil Fabiani največji Kraševac, kaj pa pozneje je predmet tega članka. Žal mi je, da je odvetnikova nenadna smrt zaradi prometne nesreče onemogočila kakršnokoli razčiščevanje z njim.

Usoda slovenskih zapisov

Med domačini velja trdno prepričanje, da si je Maks Fabiani nabral marsikatero zaslugo za zaščito slovenskih napisov na območju štanjelske občine. Nagrobnik v Kobdilju, izdelan leta 1923 ob smrti matere, je dal narediti troježičnega in tak je ostal ves čas do danes. Ob ukazu, naj kot župan poskrbi za odstranitev slovenskega napisa na kapelici v Kobjeglavi, je svetoval domačinom, naj ga prekrijejo s pocinkano pločevino. Slovenski napis na kapelici v Štanjelu pa je dal zamenjati z latinskim, n e z italijanskim. Slovenskega so krajani shranili in ga po vojni ponovno namestili. Že samo to kaže, kako ni Fabiani deloval prepričano in načrtno protislovensko.

Zagrižen fašist

V kolikšni meri je bil Maks Fabiani blizu fašizmu ali samo orodje fašistične oblasti, je v veliki meri obrazložil Pozzetto v zgoraj omenjeni monografiji, saj je bil Fabiani v obdobju po mnovitvi domov z Dunaja v očeh takratnih oblasti enkrat zagrižen Avstrijec in drugič zagrižen Slovenec (glej str. 49). Glede njegove drže do vladajočih ideologij 20. stoletja Pozzetto na strani 60 piše o njegovem – povzemann – ne zgolj površinskem približevanju fašizmu, kar se je dogajalo mnogim drugim arhitektom, tudi Le Corbusieru. (K temu bi dodal, da je Mussolini imel v začetku fašističnega obdobja, če se prav spomnim, 80-odstotno podporo takratnega prebivalstva Italije, vključno s poznejšim voditeljem KPI Natto, pa Ingraom in še s kom.)

O svojih osebnih nazorih je Fabiani mogče še največ razodel v pismu, ki ga je poslal prijateljici Neeri Gatti. Tu govori o neizprosni zakonu narave, po kate-

KDO JE RESNIČNO BIL MAKŠ FABIANI

Zagrižen fašist ali pravi človek na pravem mestu?

rem naj bi posameznik zasledoval na eni strani svojo korist, če hoče preživeti, na drugi strani pa naj bi se vključeval v razvoj in dvig človeštva v nenehno spreminjajočih politično-socialnih razmerah. Socializem in marksizem za Fabianija nista bila zmožna bolje organizirati družbe. Kdor se je hotel vključiti v velike družbene spremembe v razmerah, ko sta se pojavili dve prevladujoči in radikalni gibanji "komunizem" in "fašizem", pa je moral po njegovem enega ali drugega prej ali slej sprejeti. Oba eksperimenta naj bi se sicer sčasoma zlila v skupen cilj. Žal narava napreduje s počasnim prilagajanjem, modrec pa ne sme obupati. Tako bi nekako strnil osnovno stališče Maksa Fabianija na podlagi tega, kar beremo na straneh 61 in 62 že omenjenega Pozzettovega dela.

V kakšni meri je Fabiani sodeloval pri načrtni asimilaciji Slovencev in kaj je udeležil v praksi, bi moral tisti, ki bo nasledil Pozzetta kot raziskovalec njegove osebnosti, podrobneje oceniti, saj ni Maks Fabiani med obema vojnima pretrgal bogatih stikov, ki jih je imel s Slovenci v osrednji Sloveniji, z domačini pa, kadar je bil sam z njimi, je vedno govoril slovensko.

Preprečil je ustrelitev 10 sovaščanov

Med krajani Kobdilja je še živ spomin na dogodek, kako je Fabiani preprečil, da bi Nemci ustrelili 10 Kobdiljcev, češ da je bilo diverzantsko dejanje storjeno zunaj občinskega območja (ni pa mogel preprečiti ustrelitve desetih moških ob cesti v Raši, zajetih na Vrheh). Tudi ta dogodek bi morali zgodovinarji bolje osvetliti in opisati na osnovi verodostojnih zapisov in pričevanj.

Tajnika Toccafondija so usmrtili, Fabianija pa ne

Zame je ključnega pomena dejstvo, da je bil navdihovalec in izvajalec takratne politike na krajevni ravni tajnik fašistične sekcije v Štanjelu Toccafondij, s katerim je Maks Fabiani večkrat obedoval (obed pa je pripravila kuharica, ki bi o kakih načrtih škvadrstičnih pohodov po vsej verjetnosti kaj slišala in bi se o tem gotovo kaj razvedelo v vasi). Toccafondij je ob kapitulaciji Italije takoj izselil svojo družino iz Štanjela, njemu pa ni uspelo zapu-

stiti Štanjela, saj so ga domačini ustrelili.

Nihče pa ni skrivil lasu Maksu Fabianiju, ki se je preselil v Gorico šele leta 1947. Pa tudi tam bi ga lahko dosegli v sli po maščevanju, najkasneje, kot je razvidno na sliki, ki obstaja, ko se je s hčerko Lotti pojavil na pogrebu brata Edmunda leta 1952. O verodostojnosti trditve, da je petdeset domačinov potrdilo protislovensko delovanje podestaja Maksa Fabianija, pa se bodo morali izreči prihodnji proučevalci Maksa Fabianija. Meni se zdi glede na to, da nihče od mojih virov ni tega nikdar zasledil, več kot pretirano. Po mnenju domačinov s tem ne gre povezovati niti požiga Fabianijeve domačije v Kobdilju, saj so to storili Nemci ob požigu vasi. Te so po požigu videli, kako so si gasili žejo z grozdem v bližnjem vinogradu, kot je zapisal neki pričevalec. Požig Kobdilja opisuje tudi sam Fabiani v pismu Neeri Gatti, objavljenim v katalogu ob razstavi "Adijo Dunaj, pozdravljen Štanjel", leta 2005. Opisuje popolno izpraznitev vasi in njen požig. Nemška vojska se je maščevala po akciji partizanov. Zanesljivi pričevalec oz. pričevalka omenja, kako so v Fabianovi vili Max v Kobdilju skrivali hrano za partizane, zanje kuhali – tudi v domačiji brata Edmunda, ker so imeli Saržentovi največji kotel v vasi, kako je pogosto prispeval hrano Edmund, ker drugega v vasi ni bilo, pa da so partizani šotorili pri Saržentovih in so jih vključno z Edmundom obveščali o prihodu nemških vojakov.

Preprečil je deportacijo Štanjelcev

Nekaj stavkov zasluži še drugo pomembno Fabianijevo posredovanje med vojno v prid krajanom. Potem ko je partizanski odred pod vodstvom poznejšega narodnega heroja Antona Šibela - Stjenka (po katerem so poimenovali šolo v Komnu in posledično tudi njeno podružnico v Štanjelu) pokončil četo nemških vojakov med Komnom in Rihembergom, so Nemci zajeli domačine iz Branika, Komna, Malega Dola in Tomačevce ter jih deportirali v Neumarkt v Nemčiji. Isto so hoteli narediti tudi v Štanjelu in so vse prebivalce zajeli in zbrali (pretežno stare ljudi, ženske in otroke) na osrednjem vaškem trgu, na Placu. Fabiani je posredoval pri nemškem poveljniku in ga pregovarjal, kar je po pričevanju domačinov trajalo zelo dolgo. Rezultat je bil ta, da so nemški vo-

jaki odšli in so se domačini lahko vrnili domov. To pomeni, da je rešil mnoga življenja, o tem je velika večina domačinov trdno prepričana. Da bi si to Fabiani izmislil, pa se doslej ni govorilo.

Sicer pa imam vtis, da se je odv. Škerk v svojih zadnjih izjavah izpostavil namesto nekoga, ki hoče na vsak način preprečiti preimenovanje osnovne šole v Štanjelu po Maksu Fabianiju pa odpiranje poglavja o morda drugačnem prikazu preteklih dogodkov in tudi o drugačni vlogi posameznikov v takratnih časih. Na vsak način so očitki, da bi bil Maks Fabiani zagrižen fašist sprožili kar nekaj odmevov, najprej zgoraj omenjenega, pa s strani Jolke Milič o enem izmed tabujev, kako so primorski Slovenci živeli pod oziroma s fašizmom, o takratnih slovenskih podestajih (dva sem v Trstu tudi poznal, ker sta bila ugledna člana zamejske skupnosti in nisem nikoli zasledil nedvoumnih napadov nanje, ker se podobno kot Maks Fabiani nista proslavila s kako posebno fašistično zagriženostjo, le namigi "med vrsticami tu pa tam, v kakem članku, da ni bilo malo tistih, ki so nekoč bili črnosrajčniki"). Zgodovinar dr. Branko Marušič je pred časom, ob oddaji na TV Koper v zvezi z Fabianijem, med drugim povedal, da se mora temeljito obravnavanje tega medvojne obdobja komaj začeti.

Pravi človek na pravem mestu

Iz povedanega sledi, da je bil Maks Fabiani človek, ki je v takratnih razmerah skušal po svojih najboljših močeh pomagati svojim slovenskim krajanom. Sodeč po tem, kar mislijo o njem domačini Štanjela in Kobdilja, češ da mu ni mogoče pripisati nobenega zločinskega dejanja in da nobene krivice niso doživeli neposredno od njega, lahko celo tvegam trditev, da je bil pravi človek na pravem mestu. Močno dvomim, da bi kdo drug znal tako spretno krmariti med službeno dolžnostjo in etičnimi zadržki tako kot on. Ali ni to dovolj, da ga označimo za velikega domoljuba, kot ga je označil glavni govornik ob nedavnem odkritju doprsnega kipa na dvorišču Saržentovih v Kobdilju, prof. arh. Janez Koželj? Po zrušenju Habsburške monarhije se je Fabiani vrnil domov in kmalu prevzel nase težko odgovornost javne uprave v domačem kraju v burnih, sčasoma vedno bolj nevarnih razmerah.

Homo faber

Maks Fabian je bil v živi tradiciji t. i. dobre avstrijske uprave, ki jo je uvedla Marija Terezija, deležen posebno temeljite vzgoje, podobno kot njegovi bratje, ki so vsi stremeli po tem, da bi se čim višje povzpeli v upravi avstro-ogrškega večnarodnega cesarstva. Maks Fabiani se je v času monarhije najvišje povzpeli. Bil je prvi arhitekt z doktoratom, visoko cenjeni profesor arhitekture in veliki arhitekt, osebni svetovalec prestolonaslednika Franca Ferdinanda in kandidat za kakega ministra za prostor in tehniški razvoj v njegovih načrtih bolj demokratičnega in federativno urejenega cesarstva. Globoko v zavesti je bil pri Fabianiju predvsem "homo faber", graditelj za današnje, predvsem za prihodnje rodo-ve, izumitelj in vizionar. Graditi svet in družbo na najboljši način od znotraj, to je tudi vodilna misel njegovega duhovnega testamenta, Akme. Nekaj pragmatičnosti in prilagodljivosti pa spada zraven, ker drugače bi lahko tvojo vlogo prevzeli drugi, manj sposobni in primerni ljudje. Podobno je tudi veliki Plečnik sprejel povabilo, naj naredi poseben paviljon na Brionih za Tita, seveda kot državnika. Zaradi tega ni v očeh svojih ocenjevalcev nikoli izpadel kot zagovornik sistema, kot se skuša podtakniti Fabianiju na celi črti. Pragmatični graditelj Fabiani ni v danih razmerah videl druge poti. Njegove "prilagodljivosti" tudi zadnja ljubljanska razstava o Maksu Fabianiju ne zakriva, še manj pa je ne zakrivamo v Ustanovi Maksa Fabiani, kar bi bilo nesmiselno, če je njen ustanovitelj Marko Pozzetto tako jasno spregovoril tudi o vprašljivih plateh njegovega življenja.

Sin pa je bil socialist

Maks Fabiani se je, če se je le dalo, rad umikal v zasebno življenje in skušal preživeti čim več časa v krogu svojih domačih. Našel je tudi čas za vzgojo sina Lorenza in sestrinega vnuka Renata Ferrarija. Vemo, da je bil Renato Ferrari Tigrovec, oba sta se v Milanu pridružil socializmu, ki jih je vodil Lelio Basso. Leta 1928 so sina konfinirali za tri leta (Renata celo za pet) na Liparske otoke. Pozzetto na strani 58 svojega dela omenja, kako je Maks Fabiani izposloval sinu dvodnevni odhod iz države, da je lahko obiskal hudo bolno mater v Gradcu. Dobil je dovoljenje za sinovo potovanje, vendar je moral sam ostati kot talec v hotelu Columbia v Rimu, karabinjerjem na voljo, do sinove vrnitve. Ko bi bil Maks Fabiani res zagrižen fašist, najbrž ne bi bil dva dni talec Mussolinijevega režima.

Fabiani je dobra blagovna znamka za Kras

Sploh je spravljati Fabianija v običajne toge predalčke izkrivljeno početje. Posledica takšnega ravnanja je, da smo Slovenci stalno razklani med sabo, ker izgubljam izpred oči pozitivne plati v življenju ljudi in ne znamo preseči ideoloških ločnic. Arhitekti in občudovalci Maksa Fabianija iz vsega sveta obiskujejo Štanjel, ker skušajo razumeti, zakaj se je snovalec nekaterih najpomembnejših stavb 20. stoletja vrnil v domači kraj. In če kdo potrebuje Fabianija, je pravi gotovo naš Kras, za katerega visoko mesto v urbani, bivalni in krajinski kulturi in sploh v visoki kulturi, se imamo zahvaliti tudi Fabianijevim načrtom za pohojno obdobje (žal premalo upoštevanim), pa njegovemu Kobdilju (njegova domačija oziroma njegova Villa rustica je po mnenju mnogih eden najboljših primerov skromne podeželske vile zlate z okoljem na svetu), pa Ferrarijevi domačiji z vrtom, Narodnemu domu v Trstu in Trgovskemu v Gorici in njegovi Akmi oziroma Duši sveta. Ali je pisec tega filozofskega vodnika v pozitivno kulturo graditelja sveta in bolj odgovorne družbe lahko bil prepričan in zagrižen fašist? (Ustanova Maks Fabiani je ob 150-letnici njegovega rojstva poskrbela za njen ponatis). Kakorkoli že, Fabiani še vedno navdihuje in osmišlja, morda bolj kot drugi, pobude za ovrednotenje Krasa.

Vladimir Vremec

RUPA - V zelo kratkem času tatovi ponovno na delu

Vlom pri belem dnevu, zaskrbljenost narašča

Neznani tatovi so drugič v zelo kratkem času obiskali Rupo, zaradi česar so krajani povsem upravičeno zaskrbljeni. V nedeljo popoldne so sredi belega dne vlomili v hišo družine An-tonič na križišču med Poljem in Štraldalto. Tatvino so zakrivali med 13. in 15. uro, ko stanovanec ni bilo doma. Več-ji del družine je bil na kosilu pri sose-dih, ki živijo le nekaj sto metrov stran. Približno dvourni odsotnost so tatovi izkoristili, da so vlomili v notranjost hi-še skozi okno na terasi, zatem so se lo-tili iskanja svojega plena. Odrpli so vse omare, izpraznili predale ter premeta-li vse blago in domače predmete. Ukradli so nekaj denarja, poročna prstana, nekaj ogrlic in uhanov; neka-terih dragocenih peres se niso dotak-nili, pobrali niso niti računalnikov in ta-bličnih računalnikov. Ob svojem od-hodu so za sabo pustili celo hišo v ne-redu. Stanovalci so tatvino prijavili si-lam javnega reda; policisti so si že v ne-deljo popoldne ogledali hišo, v katero so se vrnili tudi včeraj dopoldne.

V Rupi so sile javnega reda prvi ta-tinski obisk obravnavale prejšnji torek; takrat so tatovi vlomili v hišo, ki stoji ob državni cesti št. 55, le nekaj metrov pred začetkom Bazoviške ulice in tam-kajšnje nekdanje vojašnice. V tem pri-meru so tatovi vlomili v notranjost hi-še v večernih urah; stanovanec ni bilo doma med 19. uro in 23.30; ko so se vrnili domov, jim je bilo takoj jasno, da so doživeli tatinski obisk. Tatovi so na-šli in pobrali le nekaj denarja in dru-žinske zlatnine; za sabo so pustili nekaj gmotne škode na oknu, skozi katerega so vlomili v notranjost, s svojim obi-skom so seveda globoko prizadeli sta-novalce. Sile javnega reda preiskujejo obe tatvini in pozivajo očitvidce, naj se postavijo v stik z njimi, če so po vasi -tudi v prejšnjih dneh - opazili sumljive osebe ali avtomobile.

V zadnjih letih v Rupi s tatovi ni-so imeli večjih težav, medtem ko je bi-lo v sovodenjski občini nekaj tatinskih obiskov in Sovodnjah, Gabrjah in na Vrhu. Tatovi so v veliki večini prime-rov ukradli le denar in zlatnino, ki jo je očitno najlažje preprodati. Vsaka tatvi-na je domačine vznemirila, tudi tokrat je seveda tako.

RUPA - Če samozaščita ni dovolj ...

Krajani pričakujejo opaznejšo prisotnost sil javnega reda

Policijski avto

BUMBACA

Tatovi in goljufi vse pogosteje obiskujejo goriško pokrajino. Poja-vljajo se domala povsod - pridejo do najbolj zakotne vasi, njihovi obiski so seveda vse prej kot razveseljujoči. Da bi se domačini čim bolj zaščitili, so sile javnega reda izpeljale vrsto sre-čanj v večini občin iz goriške pokra-jine - tudi v sovodenjski. Na njih de-lijo nasvete, kako se zavarovati pred tatovi, čeprav se njihovim obiskom ni mogoče stoodstotno izogniti. Sile javnega reda opozarjajo, da vaških ta-tičev skorajda ni več, k nam prihaja-jo organizirane skupine tatov, tudi iz tujine. Najraje izbirajo kraje ob glav-nih prometnicah, kjer se lahko takoj oddaljijo od prizorišč tatvin, ne da bi jih kdo opazil. Sile javnega reda kot

prvo svetujejo, da med odsotnostjo od doma zaklenemo in zapremo vsa okna in vrata. Ključev ne smemo puš-čati v nabiralnikih, predpražnikih, lončkih za rože; če je hiša z njo opremljena, moramo seveda vklopi-ti alarmno napravo. K varnosti lahko prispevajo tudi sosede s takojšnjim klicem na interventne številke javne-ga reda, če opazijo sumljive osebe ali avtomobile.

Seveda imajo glavno vlogo pri zagotavljanju varnosti sile javnega re-da. Po zadnjih dveh tatvinah v Rupi domačini pričakujejo opaznejšo pri-sotnost policistov in karabinjerjev, saj je znano, da se tatovi raje izogibajo območij, kjer sile javnega reda redno izvajajo poostrene nadzore.

ŠKOCJAN - Novo krožišče med deželno in pokrajinsko cesto

Vožnja bo varna

V Škocjanu so včeraj predali na-menu novo krožišče med deželno ces-to št. 14 in pokrajinsko cesto št. 1 za Pieris, ki bo zagotovila udeležence v cestnem prometu veliko varnejšo vož-njo od nekdanjega križišča. Zgradili so ga v okviru del za tretji vozni pas na av-tocesti A4. Gradnja se je zaključila že spomladi, potem ko je doživela več za-stojev. Med lanskim poletjem so se gradbena dela prekinila, ker so v izko-pani zemlji ugotovili previsoko kon-centracijo živega srebra. Takoj po najd-bi so morali opraviti še nekaj preverjanj, zatem je gradnja spet stekla in se za-ključila pred nekaj meseci.

Na svečanosti ob uradni predaji

namenu novega krožišča je bila prisot-na deželna odbornica Mariagrazia San-toro, ki je poudarila, da gre za izredno pomembno pridobitev. »Z novim kro-žiščem odpravljamo enega izmed naj-bolj nevarnih križišč z državne ceste št. 14; zdaj bo promet veliko varnejši in te-koč,« je poudarila Santorova in opo-zorila, da je v zadnjih mesecih družba FVG Strade uspešno rešila vse tehnične zaplete in gradnjo speljala do konca. Načrt za novo krožišče je družba FVG Strade pripravila že leta 2010; gradbe-na dela so se zatem začela 5. junija 2014, opravilo jih je podjetje Ghiaie Ponte Rosso iz kraja San Vito al Tagliamen-to. Skupno je novo krožišče stalo 827.977 evrov. Na včerajšnji svečano-sti so bili prisotni tudi predsednik go-riške pokrajine Enrico Gherghetta, žu-panja iz Škocjana Silvia Caruso in va-rovanci središča CISI, ki so iz vejevja iz-delali dva velika čevlja, nameščena sredi krožišča.

Novo krožišče je široko 50 metrov, v eni uri se po njem lahko pelje 2833 av-

tomobilov; njegovo cestišče meri v ši-rino devet metrov. Ob krožišču so ure-dili več prehodov za pešce, čisto nova je tudi razsvetljava.

V Pierisu pa se bo ravno jutri za-čela gradnja še enega krožišča; zgradi-li ga bodo v Ulici Brunner, na stičišču pokrajinskih cest št. 2 in 20. Za grad-njo novega krožišča bo poskrbela po-krajinska uprava, ki ima na razpolago 190.000 evrov. Med gradnjo bodo mo-rali rešiti še nekaj tehničnih težav, saj bodo nekatere hiše v Ulici Primo mag-gio ostale brez izhoda; do svojih domov bi se stanovalci lahko zapeljali le ob kršenju cestno-prometnih pravil. Do-mačini opozarjajo, da je treba med gradnjo poskrbeti tudi za pešce in ko-lesarje. Novo krožišče, ki ga bo zgradi-la pokrajina, bo široko 37 metrov; ob njej bosta dva prehoda za pešce. Po-vsem nova bo javna razsvetljava, po-stavili bodo sedem novih drogov s sod-obnimi svetili. Električne kable bodo vkopali, krožišče bodo opremili tudi s sistemom za zbiranje meteornih voda.

Včerajšnji prerez traku

GORICA - Pribežniki

Hotel ni na voljo, stanje je zaostreno

Pribežniki pred Hotelom Internazionale

»Zahtevam takojšnje ukrepe. Pri-bežnike naj odpeljejo iz Gorice, drugam v deželi ali izven dežele.« Včerašnje prvo sre-čanje med goriškim županom Ettorejem Romolijem in novo prefektko Isabello Al-berti, ki je na čelo goriške prefekture sed-la v soboto, ni bilo samo vljudnostno, saj jo je župan posebej opozoril na »neznos-no stanje v mestu«.

Sogovorniki je postregel tudi s šte-vilkami: »Po podatkih kvesture z dne 29. julija je v Gorici 305 prisilcev za azil, 150 jih je nastanjenih v centru Nazareno, 33 v Karitasovem centru na Placuti, ostali pa se potepajo po mestu ter v skrajno prekarnih razmerah bivajo in prenočujejo ob Soči, v Spominskem parku in še bogvedi kje.« Stan-je je zaostri-la okoliščina, da je bivši pre-fekt Vittorio Zappalorto kot zadnje de-ja-nje pred odhodom preklical konvencijo s Hotelom Internazionale na Tržiški ulici, kjer je bilo nastanjenih do 40 pribežnikov, v zadnjem času pa le 15-16, ki so jih pre-mestili v Krmin, je po srečanju s prefekt-ko še povedal Romoli in dodal, da je z de-žele na to temo dobil le prazne besede.

»Goriški župan zganja ideološko politiko in razvne čustva javnosti pro-ti prisilcem za azil, nikakor pa ne rešuje problema, ki ga ne obvladuje,« trdi po-krajinska odbornica Ilaria Cecot: »Tudi če danes odpeljemo 1500 pribežnikov, bomo že v nekaj dneh spet na istem, saj se nji-hov dotok ne bo prekinil, ker je na goriški prefekturi teritorialna komisija, ki obrav-nava prošnje za azil. Videmski župan je problem rešil tako, da je v Ulici Cividale uredil šotirišče za pribežnike. Naj tudi go-riški župan poskrbi, da bodo prisilcem, ki bivakirajo ob Soči ali v mestnem parku, za-gotovljeni vsaj minimalni sanitarno-hi-gienske pogoji.«

Sodelovanje dežele FJK pri reševanju problemov, povezanih s prisilci za azil, je novi prefektki včeraj zagotovil deželni od-bornik Gianni Torrenti. Prepričan je, da bodo prefektkine izkušnje na področju imigracije in njen neposredni stik s pre-fektom Mariom Morconejem »dragoceni in koristni za deželo«. Torrenti je še na-povedal, da se bo že v kratkem z njo se-stal in se takoj lotil obravnave vprašanj, ki tarejo Goriško.

GORICA - Odbor proti biomasi

Zahtevajo priziv in sklic zasedanja

Odbor #noBiomasseGO pozi-va goriške občinske svetnike, naj zahtevajo sklic občinskega sveta, ki naj razpravlja o prizivu zoper načrt za gradnjo termoelektrarne na bio-maso v Tržaški ulici v Gorici. Pred-stavniki odbora so prepričani, da bi se morala goriška občina čim prej pritožiti na deželno upravno so-dišče, saj po njihovem mnenju ne gre nikakor dopustiti gradnje ter-moelektrarne na biomaso v Tržaški ulici.

Predstavniki odbora pojasnju-jejo, da so si ogledali večji del doku-mentacije, ki ga je pripravilo podje-

tje Rail Services in je bil potreben za izdajo dovoljenja za gradnjo sporne termoelektrarne; po njihovih bese-dah naj bi bilo v dokumentaciji več nejasnosti in nepravilnosti, zaradi katerih je priziv na deželno upravno sodišče povsem upravičen. Kot zna-no je dovoljenje za gradnjo termoe-lektrarne na biomaso izdala goriška pokrajina, vendar so člani odbora #noBiomasseGO prepričani, da ni upoštevala mnenja občinskega sve-ta, ki se je izrekel proti načrtu. Iz od-bora tudi opozarjajo, da je treba z vložitvijo priziva pohiteti, saj je ča-sa na razpolago malo.

GORICA - Plača jih dežela FJK

Z 42 vlaki na Okuse

Na goriški poulični praznik Okusi na meji se bo mogoče pripeljati tudi v vlakom. Dežela Furlanija Julijska krajina bo v sodelovanju z družbo Trenitalia poskrbela za okrepitev železniških povezav med priljubljeno prireditvijo, tako da bo iz Trsta in Vidma poleg običajnih vozilo dodatnih 42 vlakov.

»V zadnjih letih smo na Okusih na meji zabeležili izreden obisk. V Gorico je lani prišlo okrog 500.000 ljudi, vsa parkirišča so bila polna, čeprav smo avtomobilistom omogočili, da parkirajo celo na tovornem postajališču družbe SDAG in pred pokopališčem. Spričo tolikšnega navala smo se odločili, da poiščemo pomoč na deželi in zelo smo zadovoljni nad njenim pozitivnim odzivom,« poudarja goriški župan Ettore Romoli, ki je včeraj na županstvu o okrepitvi železniških povezav med pouličnim praznikom spregovoril skupaj z deželno odborico Mariagrazio Santoro. Po njenih besedah so vlaki še zlasti namenjeni družinam in mladim, ki se bodo v večernih urah lahko povsem varno vračali s praznika domov. »Zadnji vlak bo iz Gorice odpotoval ob 2.15 ponoči,« je pojasnila odborica in povedala, da je dežela za posebne vlake

že poskrbela za tržaško Barcolano in za videmski praznik Friuli Doc. »Okrepitvi železniške povezave med goriškim praznikom smo namenili 60.000 evrov,« je še razložila deželna odborica Santorova.

Posebni vlaki bodo v Gorico vozili med tremi prazničnimi dnevi. Praznik se bo sicer začel v četrtek, 24. septembra, z vlakom pa se bo mogoče v Gorico pripeljati v petek, 25. septembra, v soboto, 26. septembra, in v nedeljo, 27. septembra. Prvi posebni vlak bo iz Trsta startal v petek, 25. septembra, ob 19.45 in bo v Gorico prispel ob 20.41; nanj bo mogoče stopiti tudi v Miramaru, Nabrežini, Selslanu, Trziču, Ronkah in Zagraju. Drugi vlak bo iz Trsta startal ob 20.45, medtem ko bo ob 22.15 še en vlak startal iz Trziča. Za povratek domov bodo Tržičani lahko stopili na vlak ob 1.05 in ob 2.05. Iz Vidma bo prvi vlak startal ob 20.30 (v Gorico bo došel ob 21.05), drugi vlak pa ob 22.30. Na vlak bo mogoče stopiti tudi v Buttriu, Manzanu, San Giovanniju al Natisone in Krminu. V soboto, 26. septembra, bo vlak iz Trsta vozil ob 11.22 in 20.45, iz Trziča ob 14.34, 16.34, 18.34, 20.15 in 21.34, iz Vidma pa ob 10.45, 14.40, 16.30, 18.30, 20.30

Gneča na preteklih izvedbah

BUMBACA

in 22.30. V nedeljo, 27. septembra, bo vlak iz Trsta vozil ob 10.04, iz Trziča ob 12.34, 14.34, 16.34, 18.34, 20.15 in 21.34. Za povratek v Trst bo v soboto, 26. septembra, mogoče stopiti na vlak ob 1.05 in 2.05, v Videm pa bo vlak vozil ob 0.15, 1.15 in 2.15. Omenjeni urniki so sicer okvirni, prišlo bi lahko še do nekaterih manjših sprememb. Vse dni bodo po običajnih urnikih seveda vozili tudi vsi redni vlaki.

Obiskovalci goriškega praznika bodo tudi letos lahko parkirali na tovornem postajališču družbe SDAG, na voljo bodo tudi brezplačni avtobusi, ki bodo na prizorišče praznika vozili z različnih parkirišč ob robu mesta in tudi z železniške postaje.

GORICA - Igor Omerza »pod lipami«

Ko je policija Drago preimenovala v Karlo

Igor Omerza nadaljuje s preiskovanjem. Po dveh letih se je vrnil na Srečanja pod lipami Kulturnega centra Lojze Bratuž, kjer mu je Franka Žgavec voščila dobrodošlico v imenu dveh stalnih prirediteljev - centra Bratuž in krožka Anton Gregorič. Tokrat se je z gostom pogovarjal urednik in kulturni pobudnik Marij Maver iz Trsta. Avtor knjige *Veliki in dolgi pohod Nove revije* je okrog sedemdesetim poslušalcem prikazal nastajanje pred leti pomembne Nove revije, ki je odmevala v osrednjem slovenskem prostoru, s 57. številko pa tudi širše. Na ekranu je bilo mogoče slediti listinam, poročilom in obvestilom, ki jih je policijska notranja uprava sestavljala in pošiljala najodgovornejšim državnim in strankarskim osebnostim.

Zelo koristna je bila obnova dogajanja od smrti predsednika Tita, ko je razumnik Tine Hribar prvi oblikoval zasnovano za revijo, preko sestankovanja na domu Dimitrija Rupla, kjer se je šest snovalcev dogovarjalo o vsebinah, do dvoletnega čakanja na zeleno luč za izid. Program je podpisalo šestdeset razumnikov in javnih oseb, na časopisno Delo je bilo objavljenih le šest imen. Društvo slovenskih pisateljev je zasnovano in izid pozdravilo, službe notranjega ministrstva pa so celoten potek in nadaljevanje skrbno nadzirale tudi s prisluhi. Bizarno zveni, da so prav službe prvič uporabile izraz »nova revija«, ki se je kasneje pojavil na naslovnici. Sicer pa je bilo sledenje sestankom vztrajno in iz poročanja je razbrati, da bi republiško vodstvo raje videlo na mestu odgovornega urednika Tineta Hribarja kot Dimitrija Rupla. Leta 1985 se je za uredniški odbor v nekem dopisu pojavila oznaka »kajče gnezdo«. Učinkovitost nadzora se je pokazala pred izidom odmevne 57. številke, ko je republiški politični vrh obravnaval njeno vsebino že teden dni po zasnovi, se pravi veliko pred izidom. Snovanje Slovenskega narodnega programa je potekalo jeseni leta 1986, izšel pa je na začetku leta 1987.

Sledilo je javno ožigovanje meseca februarja, ko je spregovoril predsednik SZDL Jože Smole, za njim še Zveza borcev in Zveza komunistov. Številke je komentiral tudi vrh Federacije, sicer pa je Zveza komunistov bila proti pravnemu preganjanju. Sledil je raje pritisk z javnimi posegi z diferenciacijo med sodelavci revije, saj so bili med njimi tudi člani ZKS in drugi ne povsem opredeljeni proti sistemu. Nova revija ni popustila in leta 1988 se je oporečna fronta razširila na Mladino, Tribuno, Kmečko zvezo. 95. številka je bila posvečena slovenski državnosti; s tem je Nova revija veliko prispevala k nastajanju države.

Na vprašanje, zakaj se avtor posveča objavljanju policijskih arhivov, je dejal, da je potrebno odkrivati tudi podrobnosti, kajti sedanja ekonomsko družbena dogajanja krepijo razmišljanja o pravičnosti socializma z novimi prilastki. Pripravlja se objava

KRMIN - Danes Vinoteka v svetovni izložbi Expa

Krminska vinoteka se bo danes predstavila na svetovni razstavi Expo v Milanu, in sicer v prostorih The Waterstone, kjer se na pobudo banke Intesa Sanpaolo predstavlja v okviru projekta *Ecco la mia impresa* 400 italijanskih podjetij.

Krminska vinoteka, ki je bila ustanovljena leta 1984 in jo danes upravlja Elena Orzan, združuje 32 proizvajalcev vina. Njen cilj je promovirati in ovrednotiti njihovo produkcijo na Krminskem. Poleg degustacij in prodaje kakovostnih vin iz briškega in posoško-furlanskega okoliša ponuja obiskovalcem tudi degustacije suhomesnatih izdelkov in sirov pa še nasvete in navodila za tiste, ki so k nam prišli odkrivat okuse in krajevne znamenitosti. (av)

Jamlje praznično sprejele bronastega šampiona

Na sedežu društva Kremenjak v Jamljah se je v nedeljo popoldne zbralo lepo število ljudi za sprejem šestnajstletnega domačina Cristian Faidiga, ki se je z olimpijskega festivala evropske mladine v Tbilisiju vrnil z bronasto kolajno. Odličje je Cristian osvojil v finalni tekmi na 110 metrov z ovirami, ko je tudi izboljšal osebni rekord (14,11). Prijetno srečanje v Jamljah je priredila Cristianova družina, prisotni pa so bili številni prijatelji, predstavniki italijanskega olimpijskega komiteja CONI, domačini, ki zvesto sledijo nastopom mladega talenta, in predstavniki društva Kremenjak. Za šestnajstletnega člana društva Trieste Atletica, ki je med drugim dijak liceja Antona Martina Slomška v Trstu, trenira pa na goriškem stadionu na Rojcah pod vodstvom nekdanje tekmovalke na visokih ovirah Elise Andretti, je bil evropski mladinski olimpijski festival EYOF priložnost za krstni nastop z italijansko reprezentanco, potem ko je maja opozoril nase na državnem finalu dijaškega atletskega prvenstva, na katerem je osvojil drugo mesto. (av)

Cristian Faidiga s svojo družino (zgoraj) in z domačini, ki so se pridružili prazničnemu sprejemu, pred sedežem jamljskega Kremenjaka (levo)

FOTO FBOSCAROL

KRMIN - Napoved na shodu Furlanov

Oktobra srečanje za krepitev stikov z izseljeniškim društvi

»Za združenja izseljencev je letošnje leto posebno pomembno; oktobra namreč prirejamo srečanje s predstavniki izseljeniških društev, v katerih se združujejo Slovenci, Furlani in emigranti iz Julijske krajine. Na srečanju bomo razpravljali, kako naj dežela okrepi stike z izseljenci in kako naj vzpostavi sodelovanje zlasti z mladimi generacijami.« Tako je povedal deželni odbornik Gianni Torrenti na srečanju, ki ga je združenje Furlanov po svetu med vikendom izpeljalo v Krminu. Po nedeljski maši, ki jo je daroval videmski nadškof Pietro Brollo, je Torrenti pohvalil Furlane, ki so odšli v svet in tudi po mnogih letih negujejo vezi z rojstnimi kraji. Odbor-

nik je napovedal, da pripravlja dokument, ki ga bo v kratkem poslal vsem furlanskim združenjem po svetu. V njem so smernice za okrepitev vezi z furlanskimi izseljenci, Torrenti upa, da mu bodo pri krepitvi vezi pomagale tudi posamezne občinske uprave. »Sinovi Furlanov, ki so pred mnogimi leti odšli v svet, potrebujejo sodobnejše prijeme, verjetno jih še zlasti zanimajo gospodarske vezi. Na kulturnem področju je danes zaradi interneta vzpostavljane stikov veliko hitrejša, kar nam še zlasti omogoča, da nagovorimo mlade, ki si želijo spoznati svoje furlanske korenine, čeprav mogoče ne govorijo več niti italijanščine,« je poudaril Gianni Torrenti.

Igor Omerza

BUMBACA

besedel o prispevku komunistov k osamosvojitvi in zgodovinar Bože Repe piše življenjepis predsednika Milana Kučana.

Krivulja Nove revije se je nato prevesila, kot se običajno dogaja. Po osamosvojitvi se je skupina, ki je bila različna po izvoru in gledanjih, začela razhajati. Svoje izbire in izbire drugih je avtor obrazložil z zakonitostmi parlamentarne demokracije, kjer se vsaka stranka posebej zavzema za uspeh. Rušenje drugih je legitimno. Posebej je bila omenjena Spomenka Hribar in kritično so izzvenili tudi medklici na račun Borisa Pahorja, ker naj bi sploh ne bil proti komunizmu.

V zadnjem delu večera je bila nakazana vsebina naslednje knjige, ki je tik pred izidom. »Karla« je bila šifra, povezana s policijskim sledenjem dogajanju, načrtovanju in uresničevanju začetnega obdobja študijskih srečanj v Dragi. Tudi o tem obstaja mnogo poročil in prisluhov. Zanimivo je, da so policijska snemanja posegov z vsemi otenki glasov ter teroričnimi priveski izvirnejša od kasnejših zborniških objav.

Kar pri avtorju preiskovalnih napovrov čudi, ni njegovo zgražanje nad pritiski, temveč kazanje s prstom na prenašanje policijskih poročil vodilnim osebnostim neke države, v tem primeru Slovenije. Približno v istem času so na primer vodje šol v italijanski parlamentarni demokraciji za višje organe izpolnjevali kartone o zaposlenem osebju ne le glede vedenja na službenem mestu, temveč tudi v zasebnosti oziroma o moralni (ne)oporečnosti. Na tržaški kvesturi so dopolnjevali mape ne le širokega vodstva KPI, anarhistov in žeparjev, temveč celo taborniške organizacije RMV. Osemdeset odstotkov njenih članov letnikov 1938-1945 ni služilo vojaškega roka. Pridobili so poldrugo leto dejavnega življenja, a hkrati niso kontaminirali raznih enot z razlagami o dejanskem narodnostnem stanju na vzhodni meji; predvsem pa se niso urili v rokovanju z orožjem (sic!). Takšni so pač bili (tedanji) časi. (ar)

GORICA - Brata Rusjan pred pokrajinsko palačo

Pionirja na svetlem

Kakšna pa bo usoda kamnitega kipa po napovedani ukinitvi pokrajin?

Brata Edvard in Jože Rusjan končno spet na svetlem! Spomenik letalskima pionirjema na Korzu Italia v Gorici je bil namreč nekaj let zakrit zaradi obnove pokrajinske palače. Še do pred kratkim je pogled nanj namreč preprečevala visoka lesena pregrada, ki so jo postavili zaradi potreb gradbišča.

Kamniti kip so pred vhodom v palačo namestili konec novembra 2009. Pobudnik je bil poseben odbor, ki je bil izraz raznih goriških sredin in je s spomenikom obeležil stoletnico prvega poleta Rusjanovega letala EDA 1 na goriških Rojcah. Naj spomnimo, da se je moral omenjeni odbor spopasti z vrsto težav, saj za pobudo ni bilo posluha pri mestnih oblasteh. Zadevo je s slepega tira premaknila pokrajina, ki je s prispevkom omogočila postavitev in sofinancirala je tudi nekaj spremnih prireditev.

Spomenik je delo goriškega kiparja Vittoria Balconeja, ki je za 2,10 metra visok in tono težak umetniški izdelek uporabil nabrežinski marmor. Zanimi-

vo je predvsem to, da je hrbet spomenika del kapnika, ki se je vrasel v kamnito gmoto. »Zadaj je delo narave, spredaj pa delo človeških rok,« je ob odkritju s ponosom povedal Balcone.

Spomenik z napisom v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku so slovesno odkrili 25. novembra 2009 ob 12. uri, natanko sto let po prvem vzletu mlajšega od bratov, Edvarda Rusjana. Navzoči so bili predstavniki oblasti z obeh strani državne meje, raznih združenj in ustanov ter seveda številni ljudje, ki jim je pri srcu pestra in obenem kompleksna goriška preteklost.

Z napovedano ukinitvijo pokrajin se postavlja vprašanje, kakšna bo usoda spomenika. Pred šestimi leti je predsednik pokrajine Enrico Gherghetta namignil, da ga bodo premestili na vrt bližnje vile, kjer delujejo nekatere pokrajinske službe. Pomembno je le, da ostane v Gorici in da bo tudi potomcem pripovedoval o tem, kako je Goriška pomagala pisati zgodovino letalstva. (vip)

Spomenik pred pokrajino

FOTO VIP

NOVA GORICA

Niso letele ptice v Letnem kinu

V Novi Gorici so stopili v drugo polovico letošnjega programa poletnih prireditev pod naslovom *Stopimo skupaj*. Teden so začeli z včerajšnjim predavanjem Jurija Jereleta na temo *Mikoriza - super eko način revitalizacije našega kmetijstva*. Letos namenljajo več dogodkov zelenim in trajnostnim vsebinam, ki osveščajo in izobražujejo. Jurij Jerele bo predaval tudi danes ob 18. uri v novogoriški mestni hiši, in sicer na temo *Plantažno gojenje najdražjih gob na svetu tartufov*.

Nocoj ob 21. uri se vrača tudi Letni kino Silvana Furlana. Na ogled bo dokumentarni film o prvi svetovni vojni *Niso letele ptice*, ki je nastal pri goriškem Kinoateljstvu. Pred začetkom filma se bo Mateja Zorn, vodja Letnega kina, pogovarjala z režiserko Nadjo Velušček. V filmu, posnetem leta 1999, se devetdesetletniki z otroškimi očmi spominjajo krutega vojnega časa. Jutri, 5. avgusta, ob 21. uri bo koncert z naslovom *Pesem o morju* v izvedbi tria: Metod Banko, Teo Collori in Boštjan Gombač. V četrtek, 6. avgusta, ob 21. uri bo na ploščadi za novogoriško mestno hišo na ogled film *Pasolini* režiserja Abela Ferrare. V petek, 7. avgusta, ob

21. uri bo na vrsti *Večer kratkih filmov*: poudarek bo na ustvarjanju domačih režiserjev, kot so Gregor Božič, Jan Mozetič in Fabris Šulin, na ogled pa bodo tudi film *Sošolki* Darka Sinka in *Prespana pomlad* Dominika Menceja. Uvodoma bodo predstavili tudi svežo mladinsko produkcijo filmskih krožkov in mladinskega filmskega tabora Ustanove Silvana Furlana, ki prav ta teden poteka v Novi Gorici. Za soboto, 8. avgusta, ob 21. uri napovedujejo še švedsko komedijo o *Stoletniku, ki je zlezel skozi okno in izginil*. Letni kino se bo zaključil v nedeljo, 9. avgusta, ob 21. uri s filmom *Gozdovi so še vedno zeleni* režiserja Marka Naberšnika.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX: zaprt do 16. avgusta.

DANES V NOVI GORICI

LETNI KINO SILVANA FURLANA:
21.00 »Niso letele ptice«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.20 - 22.15 »Pixels«.
Dvorana 2: 18.00 - 20.10 - 22.15 »Ex Machina«.
Dvorana 3: 17.45 - 20.00 »Spy«; 22.10 »Terminator Genisys«.
Dvorana 4: 18.00 »Inchiasta in Carnia«; 20.15 - 22.15 »Il ragazzo della porta accanto«.
Dvorana 5: »R...estate al Kinemax« 17.45 - 20.00 »E' arrivata mia figlia«; 22.15 »The Babadook« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Koncerti

V GORICI: v parku vile Coronini na Drev. 20. septembra 14 bo danes, 4. avgusta, ob 20. uri Mednarodna operna Akademija iz Križa nastopila z Mozartovo opero »Figarova svatba«, sodelovali bodo tudi operni izvajalci iz Rusije, Slovenije in Italije, spremljala bo pianistka Desiree Broggi; vstop prost.

V RONKAH: v cerkvi Sv. Lovrenca bo v nedeljo, 9. avgusta, ob 20.30 ob prazniku farnega zavetnika orgelski koncert z Mirkom Butkovičem in Evo Dolinšek. Prireja Ženski pevski zbor iz

Ronk v sodelovanju z župnijo Sv. Lovrenca.

V GRADU KROMBERK v sklopu etno in jazz Festivala »Glasbe sveta«: 11. avgusta ob 21. uri se bo predstavil Robert Jukič s projektom »Ženske«, 18. avgusta ob 21. uri bo nastopila ženska pevska skupina Kvali in 25. avgusta ob 21. uri albanska jazz pevkva Elina Duni s svojim kvartetom. Tržnica »Dobrote sveta«, ki bo ponujala domačo hrano, bo odprta od 19. ure; več na www.glasbesveta.org.

Šolske vesti

»SKUPAJ Z'GUD'MO« (ZAI GRAJMO): poletni godbeniški kamp bo potekal na sedežu GD Nabrežina od 24. do 28. avgusta. Namenjen je otrokom in mladim od 8. leta dalje. Potrebno je osnovno znanje igranja instrumenta, značilnega za pihalni orkester (pihala, trobila, tolkala); informacije Luciano Gergolet (tel. 334-9310000) in orkestri/godbe iz Nabrežine, Ricmanj, Proseka, Brega, Doberdoba in Trebč.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da sprejema potrditve in nove vpise za šolsko leto 2015-16 na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrta od 11. do 13. ure; informacije po tel. 0481-531508, e-pošta: gorica@glasbenamatica.org.

MEDNARODNI POLETNI JEZIKOVNI KAMP 2015: DC Hiša pravljic v sodelovanju z Jezikovnim centrom Poliglot iz Nove Gorice in Rogosom vabi na jezikovne počitnice, ki potekajo v Doberdobi od 4. septembra. Otrokom od 4. do 13. leta ponujajo veliko zabave ter kvaliteten in pester program: jezikovne delavnice in tečaje, tematske in ustvarjalne delavnice, sproščanje v naravi, športne aktivnosti vseh vrst, glasbo in ples. Informacije: hisaprajljic@gmail.com ali 334-1243766 od 18.30 do 20.30 (Martina Šolc).

SLOVIK obvešča, da je nov multidisciplinarni program, ki je namenjen univerzitetnim študentom za leto 2015-2016 objavljen na spletni strani www.slovik.org. Prijavnice bodo zbirali na naslovu info@slovik.org do 15. septembra. Program bodo začeli izvajati 10. oktobra med »Dnevom odprtih glav«.

Izleti

POHOD OD REZIJE DO TRSTA v sklopu Slofesta bodo od 16. do 20. septembra priredili ZSKD, SPD, SPDG in PD Benečije. Potekal bo v petih etapah: Rezija (Solbica) - Brezje (16.9.); Brezje - Špeter (17.9.); Špeter - Števerjan (18.9.); Števerjan - Mavhinje (19.9.) in Mavhinje - Trst (Borznj trg) (20.9.). Traso bo mogoče prehoditi v celoti ali po odsekih. Informacije in prijave po tel. 0481-884226 (Silvan Pittoli).

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV IZ SOVODENJ organizira izlet »Ptuj in lepote vinske dežele« v nedeljo 20. septembra; vpisovanje in informacije po tel. 340-3423087 (Paolo).

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA prirejajo dvodnevni avtobusni izlet 12. in 13. septembra za ogled Expo-ja v Milanu in mesta Bergamo; prostih je še nekaj mest, informacije in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (0481-78000), pri Milošu (tel. 380-4203829).

S KRUT-OM NA EXPO - zaključuje se vpisovanje na izlet od 25. do 27. septembra: dvodnevno doživljanje svetovne razstave, na soboto tudi v večernih urah, ko se vrstijo številne prireditve in koncerti. Tretjega dne sledi voden ogled Bergama. Informacije, program in prijave na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8, 2. nadstropje, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

Obvestila

OBČINA SOVODNJE vabi starše otrok, ki so po veljavnem pravilniku upravičeni, da uporabljajo občinski šolabus, da čimprej vložijo prošnjo za šolsko leto 2015-2016.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO sporoča, da bo društveni urad na Korzu Verdi 51 zaprt od 5. do konca avgusta; informacije po tel. 0481-532092.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da bo urad zaprt zaradi dopusta do vključno 28. avgusta.

GORIŠKA POKRAJINA obvešča, da bosta pokrajinska knjižnica in pokrajinski zgodovinski arhiv zaprti do 23. avgusta.

JUS VRH sporoča, da se lahko prebivalci Vrha včlanijo v organizacijo s pi-

sno prošnjo, ki jo lahko naslovijo na Jus Vrh (Devetaki 26, 34070 Sovodnje ob Soči - GO), ali pa pustijo v poštnem nabiralniku ŠKC Danica.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo v popoldanskih urah vsi občinski uradi avgusta zaprti. Tehnični urad bo sprejemal po dogovoru po tel. 0481-784009.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJA je zaradi poletnega premora zaprta do 14. avgusta.

URAD KMEČKE ZVEZE bo zaprt zaradi dopusta do 14. avgusta.

VZPI DOL-JAMLJE vabi na obisk parti-zanske knjižnice v Jamljah, Prvomajska ulica 20, ob sobotah od 17. do 19. ure; informacije po tel. 333-1175798 (predsednik Jordan Semolič) ali tel. 338-8399452 (tajnik Patrik Zulian).

ZSKD obvešča, da je goriški urad odprt po poletnem urniku od 9. do 13. ure. **KMEČKI IN OBRTNIŠKI SEJEM** bo potekal pri parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjah, Prvomajska 86, med 8. in 13. uro ob sobotah: 8. avgusta, 5. septembra, 3. oktobra in 7. novembra; informacije po tel. 333-4318338.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL na Korzu Verdi 51 v Gorici bo do 28. avgusta odprta po poletnem urniku: ob ponedeljkih 8.00-16.00, ob torkih 11.00-19.00, ob sredo 8.00-16.00, ob četrkih 11.00-19.00 ter ob petkih 8.00-16.00. Zaprta bo za dopust od 10. do 14. avgusta. Tel. 0481-531733, gorica@knjiznica.it.

Prireditve

V GORICI: v zunanjih prostorih KC Lojze Bratuž bo v četrtek, 6. avgusta, ob 20.30 »Srečanje pod lipami« z naslovom »Spomin. Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah«. Sodelovali bodo Jožica Svete, pevkva Ansambla bratov Avsenik, vokalni tercet Kresnice, Aleksi Jercog, glasbeni urednik Radio Trst A, publicist in glasbenih. Prirejajo Kulturni center Lojze Bratuž, krožek Anton Gregorčič in Rai FJK.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja 4 bo v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo v četrtek, 6. avgusta, ob 20. uri predstavitev knjige Karla Bonuttija »Med izbiro in zgodovino«. Z avtorjem se bo o knjigi pogovarjal Jože Šušmelj; več na www.ng.sik.si.

Razstava o prvi svetovni vojni

V dvorani Incontro v župnišču v goriškem Podturnu bo jutri ob 18. uri odprtje razstave o prvi svetovni vojni z naslovom »Torneranno i prati?«. Poleg dokumentov in ostankov iz vojnega obdobja bodo predstavili tudi nekatera dela, ki so jih pripravili udeleženci poletnega središča Estate insieme. Razstava bo na ogled do nedelje, 16. avgusta, od 18.30 do 22 ure. Vstop je prost. (av)

Pasolinijeva Medeja

S Pasolinijevo Medejo se danes ob 21. uri začne dvanaesti Lagunafest, ki bo v Gradežu potekal do 7. avgusta. Na nabrežju Nazario Sauro bodo prikazali ozadje s snemanja Pasolinijevega celovečerca. Od tedaj je minilo 46 let, medtem ko teče 40. leto od smrti književnika in režiserja iz Casarse. Prvega festivalskega večera se bo udeležil igralec Ninetto Davoli, ki se je udeležil snemanja filma. Med večerom, ki ga bo povezoval umetniški vodja festivala Sergio Naitza, se bodo spomnili tudi Giuseppeja Zigaina. Prisotna bo Maria De Carolis, Zigainova vdova, ki bo spregovorila o Marii Callas, protagonistki v Pasolinijevi Medeji. (av)

Knjižna novost v Gradežu

Na prizorišču Velarium ob vhodu glavne gradeške plaže GIT bo v sklopu pobude »inSpiaggia con...« jutri ob 18. uri predstavitev knjige »Al margine« izpod peresa ekonomista Francesca Magrisa, ki je med drugim redni profesor na univerzi Francois Rabelais v francoskem mestu Tours. (av)

Mali oglasi

PRODAM dve diatonični harmoniki H, E, A in B, ES, AS vsako po 1200 evrov; tel. 335-5387249.

Pogrebi

DANES V GORICI: 11.55, Aurelia Zannetti iz kapele bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Justa ob 12.00, sledila bo upepelitev.

DANES V SOVODNJA: 14.00, Giovanni (Ivan) Zotti (iz kapele glavnega pokopališča ob 13.50) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V GRADIŠČU: 9.00, Ermida Marega (ob 8.30 iz bolnišnice v Trziču) v cerkvi Sv. Valeriana, sledila bo upepelitev; 10.00, Anita Blason vd. Peternich (ob 9.40 iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Duha, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 10.50, Ariana Alda Vetta iz kapele pokopališča v baziliki Sv. Ambroža ob 11. uri, sledila bo upepelitev.

DANES V BISTRIGNI PRI ŠTARAN-CANU: 13.00, Daniela Ferletic por. Zaccariello (ob 12.50 iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

tmedia

PRIMORSKI DNEVNIK

Od 1. do 31. avgusta

POLETNI URNIK sprejemanja malih oglasov proti plačilu osmrtnice, zahvale, sožalja, čestitke v okvirčku, mali oglasi v okvirčku, oglasi društev in organizacij v okvirčku

ponedeljek - petek 10.00 - 14.00 sobota zaprto

Tel. 800.912.775
e-pošta: primorski@tmedia.it
Tmedia - Ul. Malta 6
GORICA

Šport

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

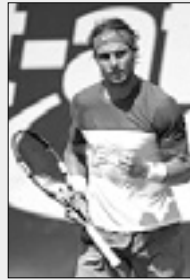

Primorski
dnevnik

Brescia v Bligi, Pordenone v LegaPro

RIM - Namesto Parme, ki je doživela stečaj in bo svojo pot spet začela iz D-lige (na sliki njen lanski trener Roberto Donadoni), bodo v državno B-ligo vključili Brescia, je sinoči odločila tehnična komisija nogometne zveze FIGC. Komisija je tudi izrekla pozitivno mnenje za vključitev v tretjo ligo LegaPro Albinoleffeja in Pordenona. Sklep komisije bo danes potrdil zvezni svet FIGC.

Nadal ugnal Fogninija

HAMBURG - Nekdanji prvi igralec sveta Španec Rafael Nadal je v finalu turnirja ATP v Hamburgu z nagradnim skladom 1,285 milijona evrov po hudem boju s 7:5, 7:5 ugnal Italijana Fabia Fogninija, trenutno 32. igralca na svetu. Za Nadala je bila to že 67. zmaga na ATP-turnirjih, 47. na peščenih igriščih.

Fognini tako ni postal prvi igralec na svetu, ki bi v eni sezoni trikrat zapored premagal 29-letnega Španca.

PLAVANJE - Drugi dan SP v bazenu, danes boj titanov na 200 m prosto

Trije svetovni rekordi

KAZAN - Drugi dan bazenskega dela tekmovalca na svetovnem prvenstvu v plavanju in vodnih športih v Kazanu je postregel s tremi novimi svetovnimi rekordi. Švedinja Sarah Sjöström ga je postavila na 100 m delfin, Madžarka Katinka Hosszu na 200 m mešano in Američanka Katie Ledecky že v kvalifikacijah na 1500 m prosto.

Sjöströmov je na prizorišču na stadionu Kazan Arena, ki bo gostila tudi nogometni SP 2018, v finalu še drugič postavila svetovni rekord na 100 m delfin. S 55,64 je bila v še desetinko sekunde hitrejša kot v nedeljskem polfinalu in ubranila naslov v tej disciplini.

Dan v prestolnici Tatarstana je nato s svetovnim rekordom končala 26-letna Hosszujeva. Ta je na 200 m mešano z 2:06,12 minute za tri stotinke izboljšala rekord Američanke Ariane Kukors s prvenstva v Rimu leta 2009 in obdobja visokotehnoloških kopalk ter se obogatila s 30.000 dolarji iz rekordnega nagradnega sklada 5,5 milijona ameriških zelencev.

Moški finale na 100 m prsno je dobil svetovni rekord in prvi favorit Britanec Adam Peaty. Evropski prvak je v razburljivem finišu šele na zadnjih metrih tesno ugnal Južnoafričana Camerona van der Burgha, bron je osvojil drugi Britanec Ross Murdoch.

Vlogo favorita je potrdil tudi Francoz Laurent Manaudou, olimpijski prvak na 50 m prosto, ki se je z 22,97 kot edini na 50 m delfin spustil pod mejo 23 sekund.

Že dopoldan je olimpijska prvakinja na 800 m prosto Američanka Katie Ledecky s 15:27,71 postavila nov svetovni rekord na 1500 m prosto.

Obeta se tudi izredno zanimiv terek, kjer bo v ospredju moška tekma na 200 m prosto. Rusi so jo že poimenovali bitka titanov. Kot favorit se izpostavlja olimpijski prvak Američan Ryan Lochte, ki je v predtekmovalju in polfinalu pokazal novo tehniko po obratih ter v drugem nastopu dosegel tudi najboljši letošnji izid na svetu. Glasno zlato napoveduje tudi Kitajec Sun Yang, v Kazanu že prvak na 400-metrski razdalji. V moški konkurenci bo znan še prvak na 100 m hrbtno, v ženski pa na 100 m hrbtno, 100 m prsno in 1500 m prosto.

DOPING Neprijetna vprašanja za Sun Yanga

KAZAN - Kitajski plavalec Sun Yang je bil po nedeljski zmagi na 400 m prosto zelo užaljen zaradi stalnih vprašanj o dopingu.

»Seveda razumem, zakaj mediji iz tega delajo zgodbo, a ni razloga, da kdo dvomi v moje uspehe. To je nespoštljivo,« je dejal 23-letni Kitajec.

»Vedeti morate, da vsi športniki treniramo zelo trdo in včasih smo tudi poškodovani in takrat lahko vzamemo kaj, česar ne poznamo. Tudi mi delamo napake, a nas zaradi tega ne obravnavajte kot sovražnike,« je novinarjem dejal kitajski olimpijski prvak, ki si na SP v Kazanu želi postati prvi plavalec z zmagami v vseh disciplinah prostega sloga med 200 in 1500 metri. Kitajca je domača zveza na pritisk Mednarodne plavalne zveze lani suspendirala za tri mesece zaradi je-manja prepovedanega poživila timetacidin. Zanesljivo je Yang letos pod posebnim drobnogledom, a to velja tudi za gostitelje SP Ruse, pri katerih so lani je-manje nedovoljenih poživil dokazali več kot 20 športnikom, med katerimi je bila najbolj zveneče ime Julija Jefimova, ki je danes nastopila na 100 m prsno, pri njej pa so odkrili zlorabo anaboličnih steroidov.

Med zvezdniki je še vedno suspendiran korejski olimpijski prvak Park Tae Hwan, ki se bo v bazene vrnil marca prihodnje leto.

Barcelona se morda ne bo ponovila

KAZAN - Italijanski plavalci so že prvi dan plavalnega sporeda na SP osvojili kolajno, kar je dobra popotnica za nadaljevanje, če vemo, da so pred dve-ma letoma v Barceloni pridelali vsega dve kolajni manjšega leska (Pellegrinijeva je bila 2. na 200 m prosto, Paltrinieri pa 3. na 1500 m), na zadnjih olimpijskih igrah v Londonu leta 2012 pa so popolnoma ostali praznih rok. Zaslugo za to ima moška štafeta v sestavi Filippo Magnini, Luca Dotto, Michele Santucci in Marco Orsi, ki je v nedeljo osvojila bronasto odličje na razdalji 4x100 metrov prosto. Triintriidesetletni Magnini je bil boljši tudi od zaročenke Federice Pellegrini, ki je z žensko štafeto dosegla šesto mesto, a hkrati tudi pravico do nastopa na OI 2016.

Nepozaben pa bo SP za Tanio Cagnotto. Po zlati kolajni z metrske in bronasti s trimetrške, je zadnji dan sporeda skokov vodo 3. mesto dosegla tudi v mešanih sinhronih skupaj z Micaelom Verzottom. Pred koncem kariere je čaka le še nastop v Rou 2016.

VČERAŠNJI DOBITNIKI KOLAJN

Moški - 100 m prsno: 1. Adam Peaty (VBr) 58,52; 2. Cameron van der Burgh (JAR) 58,59; 3. Ross Murdoch (VBr) 59,09; **50 m delfin:** 1. Florent Manaudou (Fra) 22,97; 2. Nicholas Santos (Bra) 23,09; 3. Laszlo Cseh (Mad) in Konrad Czerniak (Pol) oba 23,15.

Ženske - 100 m delfin: 1. Sarah Sjöström (Šve) 55,64 SR; 2. Jeanette Ottesen (Dan) 57,05; 3. Lu Ying (Kit) 57,48; **200 m mešano:** 1. Katinka Hosszu (Mad) 2:06,12 SR; 2. Kanako Watanabe (Jap) 2:08,45; 3. Siobhan-Marie O'Connor (VBr) 2:08,77.

NEDELJSKI DOBITNIKI KOLAJN

Moški - 400 m prosto: 1. Sun Yang (Kit) 3:42,58; 2. James Guy (VBr) 3:43,75; 3. Ryan Cochrane (Kan) 3:44,59; **4 x 100 m prosto:** 1. Francija (Mehdy Metella, Florent Manaudou, Fabien Gilot, Jeremy Stravius) 3:10,74; 2. Rusija 3:11,19; 3. Italija (Filippo Magnini, Luca Dotto, Michele Santucci, Marco Orsi) 3:12,53.

Ženske - 400 m prosto: 1. Katie Ledecky (ZDA) 3:59,13; 2. Sharon van Rouwendaal (Niz) 4:03,02; 3. Jessica Ashwood (Avs) 4:03,34; 7. Diletta Carli (Ita) 4:07,30; **4 x 100 m prosto:** 1. Avstralija (Emily Seebohm, Emma McKeon, Bronte Campbell, Cate Campbell) 3:31,48; 2. Nizozemska 3:33,67; 3. ZDA 3:34,61; 6. Italija 3:37,16.

HIGH DIVING - Moški s 27, ženske z 20 metrov

V vodo po 2,5 sekunde vstopajo s hitrostjo do 80 km/h

KAZAN - Kazan drugič v zgodovini svetovnih prvenstev v plavanju in vodnih športov gosti tudi tekmo v »high divingu«, skokih v vodo z višine 27 m. V prvem delu se je najbolj izkazal Britanec Gary Hunt, za njim pa sta se zvrstila Američan David Colturi in Mehčan Jonathan Paredes Bernal. Moški skačejo z višine 27 metrov, ženske, ki začnejo danes, z 20 m. Tik preden jih ustavi voda, tokrat je tekmovališče v Kazanki na atraktivni lokaciji pod tamkajšnjim kremljem, pa tekmovalci dosežejo hitrost 80 km/h. Sam skok traja približno 2,5 sekunde, skakalci pa v nasprotju z nastopi z 10-metrskega stolpa v vodo na koncu priletijo z nogami, saj je skok prenevaren za mišice na vratu.

Kaj tekmovalce žene v ta šport, težko razložijo tudi sami. Nemka Anna Bader, bronasta v Barceloni, pravi, da gre za mešanico zabave, adrenalina, občutka letenja in premagovanje meja. Svoje pa tekmovalcu doda tudi dejstvo, da so skakalci, ki sicer nastopajo na atraktivnih lokacijah ob morjih sveta, tukaj del pisane družine plavalnih športov.

Tudi konkurenca je vse večja. V Barceloni 2013 je bilo na startu denimo le šest skakalk, v Kazanu jih je že 10. Pomembno je, da tekmovalci sledijo razvoju in da se postopoma privadijo na različne višine, preden se odločijo za ta ekstremni nastop v skokih v vodo, pa opozarjajo zdajšnji zvezdniki.

NOGOMET S tajskim denarjem do Ibrahimovića?

RIM - Silvio Berlusconi se je v nedeljo dokončno dogovoril za prodajo 48-odstotnega deleža Milana tajskega poslovnemu Beeju Taechabolu za približno 480 milijonov evrov. Naloga izvršnega direktorja Adriana Gallianija, ki dela pod nadzorom Berlusconijeve hčerke Barbare je zdaj ta, da Zlatana Ibrahimovića prepriča, naj se vrne k Milanu. Ta naloga ni lahka, saj ima Ibrahimović do konca prihodnjega leta veljavno pogodbo s pariškim PSG. V smer vrnitev Šveda pritiska tudi novi trener Milana Siniša Mihajlović, ki optimistično napoveduje boj za prva tri mesta »brez« Zlatana, in boj za »scudetto« z njim.

Nad prodajo velikega deleža Milana Tajcem (enako se je že lani odločil mestni tekme Inter) ni navdušen generalni direktor Juventusa Beppe Marotta. »Čut pripadnosti je pomemben. Mecenstvo ni več aktualno, tuji investitorji pridejo in grejo, ker njihovi interesi koreninijo več tisoč kilometrov daleč od nas. Naše lastništvo je italijansko, glavnina igralcev so Italijni, zato je lažje osvajati naslov prvaka,« je prepričan Marotta.

Normo ima za zdaj šest Slovencev

LJUBLJANA - Slovenski atlet Robert Renner je v nedeljo v skoku s palico izpolnil normo za svetovno prvenstvo, ki bo od 22. do 30. avgusta v Pekingu, ter se pridružil slovenski peterici, ki je imela mednarodne norme že prej. Izpolnili so jih tudi Tina Šutej (palica), Žan Rudolf (800 m), Martina Ratej (kopje), Maruša Mišmaš (3000 m zapreke) in Luka Janežič (400 m). Med ostalimi slovenskimi atleti in atletinjami sta bili že nekajkrat povsem blizu normi šprinterki Maja Mihalinec in Sabina Vet (100 in 200 m), ki bosta imeli zadnji priložnosti na tekmah konec tedna; zadnji rok za doseganje norm je 10. avgust.

Slovenska reprezentanca bo na SP zelo pomlajena, brez kopice izkušenih tekmovalcev, ki so v tretjem življenjskem desetletju. Najboljši slovenski atlet v zgodovini Primož Kozmus po poškodbah letos sploh ni tekmoval v metu kladiva, med drugimi sta bili dolgo poškodovani tudi Snežana Vukmirović (troskok) in Mari-na Tomič (100 m ovire).

Pelucchi na Poljskem

KRAKOV - Italijan Matteo Pelucchi je zmagovallec druge etape kolesarske dirke po Poljski. V 146 kilometrov dolgi krožni preizkušnji med Czystochowo in Dąbrowo Górniczo v ciljnem sprintu ugnal Nemca Marcela Kittla, tretji pa je bil Italijan Giacomo Nizzolo. V skupni razvrstitvi še vedno vodi Kittel.

Kazen za razizem

NYON - Evropska nogometna zveza je poljskega prvaka Lech Poznan kaznovala zaradi rasističnih izgovorov njegovih navijačev na kvalifikacijski tekmi za ligo prvakov proti Sarajevu sredi julija. Poljaki bodo naslednjo evropsko tekmo morali igrati pred praznimi tribunami, ob tem pa bodo plačali še 50.000 evrov kazni. Ob tem so se Lechovi navijači v Sarajevu stopili z domačimi navijači, ranjenih je bilo 27 ljudi, od tega devet policistov.

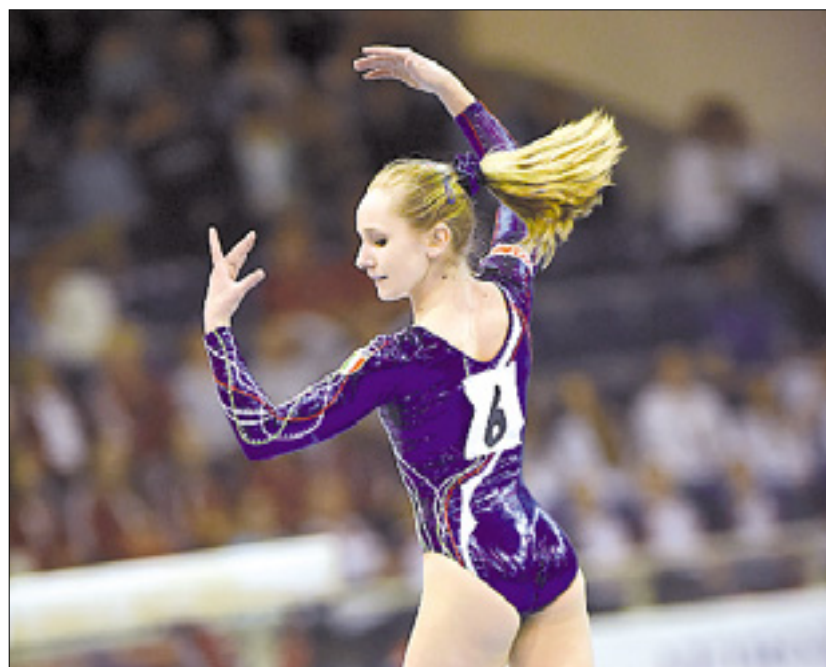
GIMNASTIKA - Tea Ugrin pred nastopom na SP v Glasgowu

Za nastop v Riu 2016 je potreben dober ekipni uspeh reprezentance

Po dobrih nastopih na evropskih olimpijskih igrah lani v Bakuju, kjer je v dresu italijanske reprezentance dosegla 5. mesto v mnogoboju in 6. na dvovišinski bradlji, se Tea Ugrin (*na sliki, foto Pecchiar*) že vneto pripravlja na prihodnji mednarodni nastop, in sicer na svetovno prvenstvo, ki bo oktobra v škotskem Glasgowu.

Svetovno prvenstvo pa je bistvenega pomena na poti proti Rio de Janeiru in poletnim olimpijskim igram. Že pred Bakujem je odpravila težave na peti. Šla je sicer pod nož zaradi kostnega izrastka, ki ji je povzročal težave na Ahilovem tetivu. Kot nam je dejal njen trener Diego Pecar, so bili rezultati na evropskih olimpijskih igrah izredno dobri, predvsem ker je Tea mirovala šest mesecev po operaciji, med katerimi sploh ni tekala.

»Zdaj že pridno vadi za oktobrski nastop na SP v klimatizirani telovadnici Artistiche '81. Treningi pa trajajo od štirih do šest ur,« je razložil Pecar, ki italijanski izbrani vrsti pripisuje kar nekaj možnosti za neposredno uvrstitev na olimpijske igre že v prvem poskusu: »Če bodo vse špice reprezentance v dobri formi lahko ciljamo na osvojitve prvih osem mest, ki peljejo v Rio.« Kvalifikacije temeljijo torej na ekipnem rezultatu. V primeru, da bi Ugrinovi in ostalim telovad-

kam spodletel oktobrski poskus, bi druga možnost nastopila v maju, ko bodo na priložnostnem kvalifikacijskem tekmovanju na razpolago še štiri olimpijske vozovnice. Če se italijanska ekipa ne bo kvalificirala v obeh poskusih, bosta v Rio poleteli le dve najboljši italijanski telovadki, med katerima ni gotovosti, da bi se znašla tudi Ugrinova. (mar)

Obvestila

AŠD MLADINA prireja večer s predvajanjem filma »Pohod od Buzeta do Triglava«. To je bil že šesti tovrstni pohod prijateljstva v sodelovanju z društvom Kraški gadi z Gorjanskega. Predvajanje bo na dvorišču Agriturizma »Pri Bibcu« v četrtek, 6. avgusta ob 20.45. Vabljeni!

V Repnu le štirje mlajši od 24 let V Križu je zmanjkal Gabonec

Z včerajšnjim prvim treningom sta se uradno začeli sezoni Krasa in Vesna. Obe nogometni društvi bosta letos nastopali v elitni ligi, kjer bosta obe najprej zasledovali obstanek. Čeprav lanskega D-ligaša nekateri uvrščajo tudi med favorite. Previdnost je torej doma tako v Repnu kot v Križu, v prvemu pa so bili dokaj vidni številni novi mladi obrazi. Napovedanega napadalca Šujice zaradi težav z registracijo ne bo v Repnu, članski ekipi pa se je pridružil še mladinec Poiani. Kras bo tako letos štel le štiri igralce nad 24. letom.

V Križu pa je prvi trening minil v znamenju atletskega dela. Presenetila je odsotnost Gabonca Yahya Federe, ki se je nenapovedano odpovedal igranju z Vesno in sprejel ponudbo iz Nemčije, Križanom pa se je pridružil še nekdanji igralec Primorca Cristian Menichini. (mar)

OSEBNA IZKAZNICA:

Datum in kraj: Padriče od 15. junija do 3. julija

Število otrok: 40

Koordinator: Paolo Surian

Trenerji: Paolo Surian, Matteo Ciguj, Jaka Božič,

Pomočniki: Marko Lažič, Lara Betocchi in Martina Belettini

Dejavnost: atletika in tenis.

Zanimivost: vpis velikega števila mlajših otrok

TENIŠKI KAMP

ŠZ Gaja

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina Estate **10.30** Effetto Estate **11.30** Mezzogiorno Italiano **12.25** Serija: Don Matteo **14.05** 16.40 Estate in diretta **17.50** Nad.: Legami **18.50** Igra: Reazione a catena **20.30** TecheTecheTè

21.20 Film: So che ci sei (dram.) **23.20** Fuori luogo

RAI2

6.00 Nad.: Lena **6.20** Nad.: Il tocco di un angelo **8.30** Serija: Il nostro amico Charly **10.00** 13.30 Rubrike in vreme **10.50** Cronache animali **11.20** Serija: Il nostro amico Kalle **12.10** Serija: La nostra amica Robbie **13.00** 17.50, 18.15, 20.30, 0.30 Dnevnik **14.00** Film: Il passato non muore mai (triler) **15.35** Serija: Senza traccia **17.00** Serija: Guardia costiera **18.00** Športna rubrika **18.50** Serija: Il commissario Rex **21.00** Nan.: The Millers **21.20** Serija: Criminal Minds **22.55** Serija: Bates Motel

RAI3

6.00 Novice **6.30** Rassegna Stampa **8.00** Agorà **10.10** Film: Senza sorriso (kom.) **11.50** Disney Classic Cartoons **11.55** 14.00, 18.55, 23.20 Dnevnik, vreme in rubrike **12.15** The Cooking Show – Il mondo in un piatto **12.45** Il pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **15.15** Nad.: Terra nostra **16.00** Film: 8 donne e un mistero (krim.) **17.45** Dok.: Geo **20.00** Variete: Blob **20.10** Serija: Benched **20.35** Serija: Una mamma imperfetta **20.40** Serija: Un posto al sole **21.15** 47 35 Paralelo Italia **0.00** Report Cult

RAI4

13.15 19.30 Once Upon a Time **14.15** Kyle XY **14.50** Stargate Atlantis **15.35** Robin Hood **16.30** The Lost World **17.15** Novice **17.20** Warehouse 13 **18.05** Film: Taxi 4 (akk.) **20.25** Star Trek: Next Generation

21.10 Film: Nell'occhio del ciclone (triler) **23.10** Film: Rampage (akk.)

RAIS

13.50 La Terra vista dal cielo **14.45** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.50** Wild Italy **15.45** Opera: Adriana Lecouvreur **18.30** Novice **18.35** Il giro del mondo in 80 meraviglie **19.40** La libertà di Bernini **20.45** Passepartout **21.15** Film: La donna che canta (dram.) **23.35** Ghiaccio bollente

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (2. avgusta 2015)

Vodoravno: ska, stek, Oka, kis, top, karambol, alt, ol, balinar, mi, A.R., posel, karikatura, irada, Vasa, Aris, cinar, kad, J.T., bat, Atik, L.L., osnova, J.B., Jeanne, Ben, Leeds, Moreau, O.R., skalpel, nit, Lagore, N.M., dr., niz, Lanam, poem, Peloponez, bandit, atenej, sub judice, Licata, ime, Lotar; **na slikah:** Jeanne Moreau, Jean Paul Belmondo.

RAI MOVIE

14.10 Film: Una coppia alla deriva (kom., '87, i. K. Russell) **16.10** Film: Travaux – Lavori in casa (kom.) **17.40** 1.00 Novice **17.45** Film: Sam Whiskey (western, '69) **19.30** Film: Aragosta a colazione (kom.)

21.15 Film: The Conspirator (krim., '10, I. R. Wright) **23.20** Film: Qualche nuvola (kom., It., '11)

RAI PREMIUM

10.55 Nad.: Un posto al sole **12.00** 19.20 Nad.: Terra Nostra **12.45** Nad.: Il giovane Mussolini **13.40** The Cooking Show – Il mondo in un piatto **14.15** GranPremium **14.30** 23.20 Nad.: Brothers and Sisters **15.10** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.15** Nad.: Isola Margherita **16.50** Nad.: Tutti pazzi per amore **17.40** Novice **17.45** Nad.: Batticuore **18.35** Nad.: La signora in rosa **20.10** Serija: Ho sposato uno sbirro **21.20** Serija: Mr. Selfridge

RETE4

6.50 Serija: Magnum, P.I. **7.55** Nad.: Kojak **9.25** Nad.: Bandolera **10.30** 20.30 Dalla vostra parte **11.30** 18.55 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Film: Perry Mason – Il bacio che uccide (krim.) **14.00** Serija: Il giudice Mastrangelo **16.15** 19.35 Ieri e oggi in Tv **16.50** Film: Bada alla tua pelle Spirito Santo! (western, '72) **19.55** Nad.: Tempesta d'amore

21.15 Film: L.A. Confidential (krim., '97, i. K. Spacey) **0.10** Film: Ticking Clock (akk.)

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Nad.: I Cesaroni **11.00** Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Una vita **15.10** Film: I misteri di Villa Sabrini (dram.) **18.00** Nad.: Solo per amore **18.45** Nad.: Il segreto **20.40** Paperissima Sprint **21.10** Film: Viaggi di nozze (kom., It., '95, r. in i. C. Verdone) **23.40** Nad.: Falco

ITALIA1

7.00 Serija: The Middle **7.30** Risanke in otroške oddaje **8.20** Serija: Super Car **10.25** Nad.: Smallville **11.25** Serija: Chuck **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in prometne informacije **13.00** Šport **13.45** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: American Dad! **15.00** Nan.: Futurama **15.25** Serija: Due uomini e mezzo **16.20** Serija: Royal Pains **18.15** Nan.: Camera Caffè **19.25** Serija: C.S.I. - Scena del crimine **20.35** Audi Cup **22.50** Film: Jennifer's Body (horor, '09, i. M. Fox, A. Seyfried)

IRIS

13.20 Film: Non ti conosco più amore (kom.) **15.25** Film: O.K. Nerone (kom.) **17.20** Film: Colpo di fulmine (kom.) **19.10** Serija: A-Team **20.05** Serija: Walker Texas Ranger **21.00** Film: Terremoto (dram., '74) **23.15** Film: Il principe e la ballerina (kom., '57, i. M. Monroe)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **7.50** Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria d'estate **14.05** Serija: Commissario Navarro **16.00** Serija: Ironside **18.00** Serija: Il commissario Cordier **20.35** In onda **22.40** La gabbia – Reloaded

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 19.00 Cuochi e fiamme **8.15** I menù di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **13.00** 21.10 Nad.: Grey's Anatomy **15.00** Serija: Crossing Jordan **17.00** Cambio moglie **18.55** Dnevnik

TELEQUATTRO

6.00 13.20, 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **6.30** 12.55 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **12.40** Aktualno: Salus Tv **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.45** 21.00 Qui studio a voi stadio **18.00** Riunione di redazione **19.00** 23.30 Trieste in diretta **20.00** Happy Hour **23.55** Il caffè dello sportivo

LAEFFE

11.25 20.10 Bourdain: Cucine segrete **13.05** 19.00 Il cuoco vagabondo **15.05** Il re dello street food **16.05** David Rocco: Dolce vita **17.05** Jamie: Menù in 15 minuti **20.00** Novice **21.05** Film: Identità (horor) **22.45** Film: Mr. Jones (dram.)

CIELO

12.15 13.15 MasterChef Australia **14.15** 15.15 MasterChef Italia **16.15** Agenti Speciali Property – Los Angeles **17.15** 17.45 Case in rendita **18.15** Fratelli in affari **19.15** 19.45 Affari al buio **20.15** House of Gag **21.10** Junior MasterChef USA

DMAX

12.30 Miami in affari **13.20** Recupero crediti **14.10** Video del tubo **15.05** Way Out West **15.55** Bear Grylls: l'ultimo sopravvissuto **16.50** Ai confini della sopravvivenza **17.45** Ultima fermata: Alaska **18.35** Affare fatto! **19.30** Banco dei pugni **20.20** Rimozione forzata **21.10** Nudi e crudi **22.00** Deadly Islands **22.55** River Monsters

SLOVENIJA1

5.55 16.30, 22.45 Poletna scena **6.15** Odmevi **7.00** Najboljše jutro **9.00** Kviz: Vem! **9.45** Nan.: Danes dol, jutri gor **10.25** Slovenski pozdrav **12.05** Na obisku **12.30** City Folk **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti in vreme **13.30** Čez planke **14.25** Nan.: Bisergora **14.40** Evropski magazin **15.15** Potepanja **15.50** 18.00 Risanke in otroške oddaje **17.25** Dok. serija: Zapeljevanje pogleda **17.55** Novice **18.20** Nad.: Vrtičkarji **19.30** Slovenska kronika **20.00** Nad.: Pesem ptic trnovk **20.55** Dok. film: Pozabljeni Slovenci **22.00** Odmevi **23.05** Nad.: Strasti **23.40** Pričevalci

SLOVENIJA2

7.00 Risanke in otroške oddaje **8.25** Zgodbe iz školjke **8.50** Opus **8.55** Dok.: Slovenski vodni krog **9.20** 19.00, 0.35 Točka **10.15** Najboljše jutro **12.50** Dok. feljton: Lepa dolina smrti **13.50** Dok. odd.: Tema nad mestom **14.50** Večer v Palladiumu **15.45** Nan.: Začnimo znova **16.25** Plavanje: SP, prenos **20.00** Košarka: prijateljska tekma, Slovenija – Avstrija, prenos **21.55** Nad.: Čokoladne sanje

22.25 Film: Moj prijatelj kavka (dram.) **23.45** Dok. serija: Po poteh slovenske opere

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.40** Najlepše besede **15.15** 6. zborovski festival Koper **15.55** Nautilus **16.15** Folkfest 2010 **16.50** Dok.: Franco Giraldi **17.25** Arvesione **18.00** Mikser **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.05 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje **20.05** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Avtomobilizem **21.20** Vrt sanj **22.20** Plavanje: SP **23.35** Eno življenje, ena zgodba

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **8.35** 10.30, 11.40 Tv prodaja **8.50** 17.20 Nad.: Zaljubljen do ušes **10.45** 16.00 Nad.: Grehi preteklo-

VREDNO OGLEDA

Rai Torek, 4. avgusta
Rai 3, ob 16. uri

Otto donne
e un mistero

Francija 2002

Režija: Francois Ozon

Igrajo: Danielle Darrieux,
Catherine Deneuve, Isabelle
Huppert, Emmanuelle Beart
in Fanny Ardant

Po istoimenski drami Roberta Thomasa, je francoski režiser Francois Ozon posnel film, čigar dogajanje je postavil na samotno posestvo na sredjo petdesetih let. Velika, žensko obarvana družina, se zbere, za praznovanje božičnih praznikov. Namen pa se kaj kmalu izjalovi, ker edinega prisotnega moškega, očeta Marcela, nekdo zabode. Snežni metež prekine vsakršen stik z zunanjim svetom. Iskanje krivca postane vse težje a vsem prisotnim je jasno, da je to lahko bila samo ena od prisotnih žensk, saj drugih obiskovalcev itak ni bilo.

sti **12.10** Nad.: Toskana, ljubezen moja **14.00** 20.00 Serija: Kar bo, pa bo **15.05** Nad.: Dubrovniška zora **17.00** 18.55, 22.45 Vreme in novice **21.00** Preverjeno **21.50** Serija: Gasilci v Chicagu **23.20** Serija: Mentalist

KANAL A

7.00 18.00, 19.45 Svet **7.55** 11.40 Pazi, kamera! **8.45** 12.40 Serija: Vzgoja za začetnike **9.10** Risanke in otroške serije **11.25** 12.25, 13.05 Tv prodaja **13.35** Film: Mišji lov (kom.) **15.30** Film: Poslednja vožnja (akk.) **17.10** Serija: Črni seznam **18.55** Serija: Mentalist **20.00** Film: Smrtonosno orožje 4 (akk., '98, i. M. Gibson) **22.20** Film: Skupni sovražnik (triler)

PLANET TV

10.55 18.50 Nan.: Prijatelji **11.30** Tv prodaja **12.00** Film: Umazani ples (rom.) **13.55** Nad.: Sulejman Veličastni **16.05** Film: Družinske vezi (kom.) **17.50** Bognedaj, da bi crknu televizor **19.25** Gordonova vrhunska domača kuhinja **20.00** 22.20 Danes **20.35** Film: Nevarni bobnar (akk.) **22.35** Nan.: Ujeti pod kupolo **23.25** Nan.: Seks v mestu

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Prva izmena: Dobro jutro; 8.00, 10.00 Poročila; 8.10, 10.10 Prva izmena: V studiu Katerina Citter in Boris Devetak; 11.00 Studio D; 11.15 Iz ciklusa Izzivi časa; 12.15 Uganda, afriški biser; 13.20 Glasba po željah; 14.00, 17.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.10 Mavrica, sledi Music Box; 17.30 Odprta knjiga: Miran Ipavec: Avtoštoparske zgodbe – 5. del, sledi Music Box; 18.00 Vabilo na koncert, sledi Music Box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 5.30 Jutranja Kronika; 5.50 Radijska Kronika; 6.00 Dobro jutro!; 6.25, 10.40, 15.00 Pesem tedna; 7.00 Jutranjik; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.05 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.15 Prireditve danes; 11.00 DIP; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Eppur si muove; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Poletni utrip kulture; 21.00 Jazz in jaz; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Radijski Dnevnik; 8.00 Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.40 Ballando con Secondo Casadei; 9.00 La valigia delle vacanze; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Programi; 10.35 Glasbena lestvica; 11.00, 21.00 Santi e patroni istriani; 11.35, 14.00, 18.00, 19.00, 21.30 Glasba; 12.00 Anticipazioni GR; 12.15 Pesem tedna; 13.00, 22.00 Il cammino del Nord; 13.35 Ora musica; 14.35 Volare nel tempo; 15.00 Souvenir d'Italy; 16.00 E... state freschi/I concerti di e... state freschi; 20.00 Next/La rosa dei venti/I magnifici 22/Istria che passione; 22.30 Intercity; 23.00 Pic Nic Electronique; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

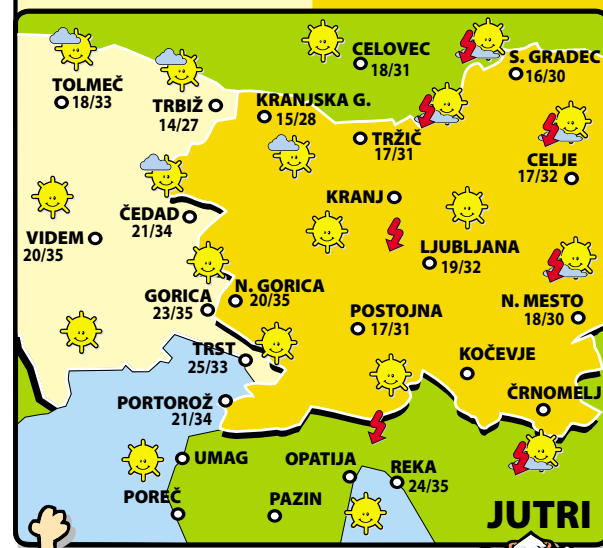
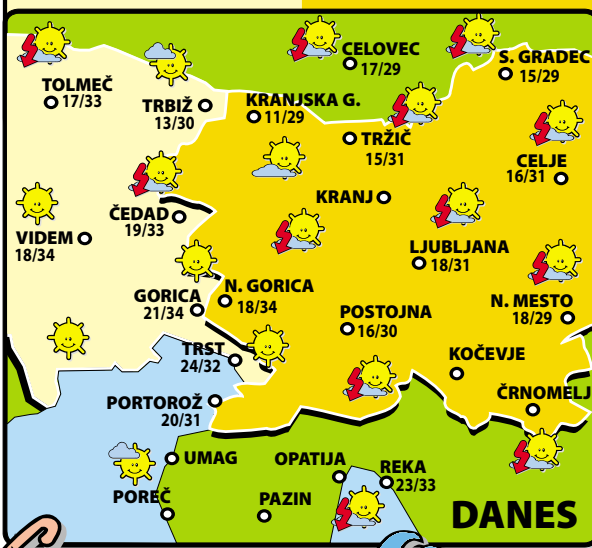
Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega tlaka. V višinah se nad srednjo Evropo, Balkanom in Panonsko nižino še zadržuje nekoliko hladnejši in bolj vlažen zrak.

Povsod po deželi bo pretežno jasno. Ob morju bo dopoldne pihal burin, popoldan šibak veter. V notranjosti Karnije bodo popoldan lahko nastajali oblaki, zvečer pa bodo možne krajevne nevihte.

Danes bo pretežno sončno, dopoldne bo ponekod po kotlinah možna kratkotrajna megla. Najnižje jutranje temperature bodo od 12 do 18, ob morju 20, najvišje dnevne od 28 do 32, na Goriškem do 34 stopinj C.

Po nižinah in ob morju bo jasno, delno oblačno v gorah, kjer bodo popoldan lahko nastajale krajevne plohe ali nevihte. Ob morju bo pihal burin. Vroče bo.

Jutri bo sončno in še nekoliko bolj vroče.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.51 in zatone ob 20.31
Dolžina dneva 14.40

LUNINE MENE
Luna vzide ob 22.44 in zatone ob 11.57

NA DANAŠNJI DAN
1979 - Območje približno med Naklim in Črničem nad Kamnikom je okoli 15. ure zajelo močno neurje s točo, ki je dosegla velikost oreha ali celo kokošjega jajca. Škoda na poljščinah in sadnem drevju je bila velika, ponekod je toča razbijala okenska stekla.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.24 najnižje -48 cm, ob 12.52 najvišje 41 cm, ob 19.16 najnižje -23 cm.
Jutri: ob 0.36 najvišje 24 cm, ob 6.55 najnižje -37 cm, ob 13.34 najvišje 37 cm, ob 20.17 najnižje -20 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 24 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 26
1000 m 21
1500 m 18
2000 m 15
2500 m 12
2864 m 8
UV indeks bo ob jasnem vremenu sredi dneva po nižinah dosegel 8,5 in v gorah 9,5.

Kate je izkušena potapljačica

LONDON - Vojvodinja cambriška se lahko pohvali z izpitom izkušene potapljačice odprtih voda z aparatom za dihanje, kar pomeni, da se sme potapljati do globine 30 metrov. Kate lahko tako svojemu soprogu Williamu, navdušenemu potapljaču, družbo dela tudi pod vodo. Licenco naj bi vojvodinja pridobila že pred časom med dopustovanjem na karibskem otoku Mustique. V okviru nalog, ki jih je morala za to opraviti, so globok in daljši potop, podvodna fotografija, dobro poznavanje rib in raziskovanje razbitin na morskem dnu. Zelo dober potapljač je sicer Katin sopro, princ William. William celo predseduje Britanskemu podvodnemu klubu BSAC in tako sledi zgledu svojega očeta in dedka.

V Nemčiji je vsak peti priseljenec

WIESBADEN - V Nemčiji trenutno živi več priseljenec kot kdajkoli prej. Število ljudi s tujimi koreninami je v letu 2014 poraslo na 10,9 milijona, kar predstavlja rekord, odkar od leta 2005 spremljajo te podatke. V povprečju je vsak peti človek v Nemčiji priseljenkega porekla. Gre za skupaj 16,4 milijona ljudi, je sporočil nemški statistični urad. Poročilo statističnega urada upošteva vse ljudi, ki so se v Nemčijo priselili po letu 1950, in njihove potomce, vključno s tujci s stalnim prebivališčem, ki imajo priseljenko poreklo. Glede na statistični urad ima 56 odstotkov ljudi priseljenkega porekla nemški potni list.

BOLOGNA - V nedeljo je minilo 35 let od pokola na železniški postaji

Nezaceleljene rane

BOLOGNA - Pokol na železniški postaji v Bologni, ki je 2. avgusta leta 1980 terjal smrt 82 ljudi, okrog 200 pa je bilo ranjenih, je v zavesti tamkajšnjih ljudi, ne le svojcev žrtev, še vedno zelo živ. Zato se na vsakoletni proslavi še vedno zbere veliko število ljudi, čeprav je minilo od pokola že 35 let in je avgust čas počitnic. Tako je bilo tudi v nedeljo na proslavi, ki se je je udeležil tudi predsednik senata Pietro Grasso.

Bil le to največji pokol v povojni Evropi. Skoraj polovica ubitih v siloviti eksploziji peklenskega stroja, skritega v torbi v eni od čakalnic postaje, je imela manj kot 30 let, še mlajši pa so bili neofašisti, ki jih je sodišče spoznalo za avtorje pokola, to so takrat 22-letni Valerio Fioravanti, 21-letna Francesca Mambro in 17-letni Luigi Ciavardini. Svoje odgovornosti nikoli niso priznali, čeprav so si naprtili krivdo za mnoge druge umore (vključno z umori sil javnega reda) v okrvavljeni in nemirni Italiji od konca šestdesetih do polovice osemdesetih let. Vsi trije so že nekje let na prostosti, bolj kot to, pa svoji krivdi zaradi preiskave in metal preiskovalcem pesek v oči. Na nedeljski proslavi je pravosodni minister Andrea Orlando v pisnem sporočilu ponovno obljubil, da bodo v zvezi z obskurnimi manevri tistih let kmalu odvzeli pečat tajnosti določenim dokumentom (zakon že obstaja, a se ga ne izvaja), hkrati si v parlamentu prizadevajo, da bi odobrili zakon, ki kaznuje namerno preusmerjanje preiskav. A tudi pri izplačevanju odškodnin svojcem država krepko zamuja.

Spomin na pokol je med ljudmi še vedno zelo živ, rane pa nezaceleljene

ANSA

